

Jaarstukken 2018

11 april 2019

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. Inleiding	4
2. Resultaat 2018	6
<i>I. Jaarverslag</i>	
3. Programmaverantwoording	8
Programma 1. Risicobeheersing	
Programma 2. Incidentbestrijding	
Programma 3. Brandweerondersteuning	
Programma 4. Crisisbeheersing	
Programma 5. GHOR	
Programma 6. MON	
Programma 7. Bedrijfsvoering	
Programma 8. Directie, Control en Staf	
Programma 9. Algemene Dekkingsmiddelen	
Programma 10. Brandweerkazernes in eigendom, etc.	
4. Paragrafen	26
4.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	
4.2. Onderhoud kapitaalgoederen	
4.3. Financiering	
4.4. Bedrijfsvoering	
4.5. Verbonden partijen	
4.6. Toekomstparagraaf	
<i>II. Jaarrekening</i>	
5. Balans per 31 december 2018	46
6. Overzicht van baten en lasten	48
6.1. Rekening per taakveld	
6.2. Verklaring resultaat 2018 op hoofdlijnen	
6.3. Specificatie per programma	
7. Waarderingsgrondslagen	65
8. Toelichting op de balans	67
9. Incidentele baten en lasten	74
10. Single Information Single Audit (SISA) 2018	75
11. Wet Normering Topinkomens (WNT)	76
12. Overzicht taakvelden en beleidsindicatoren	78
Bijlagen – niet behorende tot de gecontroleerde jaarrekening	79
Bijlage 1. Kerngegevens	
Bijlage 2. Overzicht af te sluiten en over te hevelen kredieten	
Bijlage 3. Stand eerdere toezeggingen	
Bijlage 4. Controleverklaring	

Voorwoord

Voor u liggen de jaarstukken 2018 van de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG). Het jaar 2018 was zeer bewogen:

- In het voorjaar kondigde zich een omvangrijk financieel tekort aan, waarover het Algemeen Bestuur in juni is geïnformeerd in het rapport Evaluatie Jaarrekening 2017;
- Na de zomer bleek het tekort aanzienlijk groter dan verwacht. Hierover zijn het Algemeen Bestuur en later de colleges gemeenteraden in kennis gesteld;
- In de directie en het managementteam hebben zich mede naar aanleiding van de ontstane situatie personele wisselingen voorgedaan.

In (de aanloop naar) de Tweede Financiële Verkenning 2018 is het financiële tekort geanalyseerd en zijn beheersingsmaatregelen genomen. Vanuit de deelnemende gemeenten is een belangrijke bijdrage geleverd aan de totstandkoming van het rapport van de gemeentelijke Commissie 'Van der Jagt - Van Arkel', waarin voor de toekomst aanbevelingen worden gedaan om tot een betere aansturing van de organisatie te komen en om de balans terug te brengen tussen uit te voeren activiteiten en de daarvoor ter beschikking staande middelen.

De Commissie heeft belangwekkende opmerkingen gemaakt over de cultuur binnen de VNOG. Die cultuur moet verbeteren – er moet scherper aan de wind gezeild worden. Dit punt is als opdracht meegegeven aan de nieuwe directeur van de VNOG en gaf tevens aanleiding voor reflectie binnen en tussen het Dagelijks en Algemeen Bestuur. Van het grootste belang is evenwel dat *iedereen* bij de VNOG ervaart dat hij of zij kan bijdragen aan een VNOG "in control" – en daar op wordt aangesproken. Om dat te bereiken is een heroverweging van de wijze van werken nodig, opdat eenieder deze uitdaging voelt en kan bijdragen aan de oplossing.

Het project Prio1!, met als centrale doelstelling het optimaliseren van de ondersteuning aan de posten, is grotendeels uitgevoerd en deels in de lijn neergelegd. Binnen de posten wordt immers de brandweezorg concreet.

In het jaar 2018 is er opnieuw veel werk verzet in het voorkomen van risico's en het bestrijden van incidenten. Tijdens een aantal grote en ingrijpende incidenten, onder andere in verband met een lange zeer droge periode, heeft de VNOG zich van zijn beste kant laten zien.

Met het oog op de komende jaren is in 2017 de regionale Strategische agenda vastgesteld. Daarmee is de koers van de nieuwe VNOG nader bepaald. Hieraan is in 2018 nader invulling gegeven door het uitwerken van bestuursopdrachten. Na bestuurlijke interventie vindt in 2019 een herijking plaats van het dienstverleningsniveau en daarmee de koers van de nieuwe VNOG. Als basis voor de herijking dienen de bestuurlijke beslissingen in juni en september 2019. Bij de bepaling van deze nieuwe koers wordt nadrukkelijk de betrokkenheid van de raden gezocht. De uitwerking van de bestuursopdrachten is een traject dat in 2019 gewijzigd wordt voortgezet.

Dank is verschuldigd aan vele vrijwilligers en beroepskrachten. Dankzij hun enorme inzet kon de VNOG haar waardevolle taken uitvoeren. Deze dank geldt ook alle inspanningen die, binnen en buiten de VNOG, worden gepleegd om te gaan in de richting van een VNOG "in control."

H.J. van Schaik
Portefeuillehouder Middelen VNOG

1. Inleiding

Het jaar 2018 was op alle fronten een turbulent jaar voor de VNOG.

De VNOG moest een extra grote inspanning leveren vanwege grote incidenten en langdurige crisissituaties. Dit vergde een grotere inzet van de hele VNOG organisatie, zowel operationeel als ondersteunend, dan in de afgelopen (reguliere) jaren het geval was. Zo was er in januari een storm die veel van de posten vroeg en ook meer onderhoud met zich meebracht, bijvoorbeeld aan zagen. Er waren diverse GRIP 1 incidenten. Enkele grote branden hebben geleid tot een GRIP 2 (afvalverwerker) en GRIP 3 inzet (fietsfabrikant). De extreme droogte in de zomermaanden leidde tot een fors groter aantal natuurbanden die moesten worden bestreden.

Er zijn in 2017 veel nieuwe vrijwilligers aangetrokken om de posten - ook voor de toekomst - op sterkte te houden. Die zijn in de tweede helft 2017 en begin 2018 ingestroomd. Er moesten daarvoor in 2018 extra leergangen worden gestart, meer dan was voorzien. De hoge instroom heeft financiële gevolgen gehad op vele onderdelen van de organisatie, zoals keuringskosten, opleidingskosten, uitrustingskosten, materialen en uurvergoedingen aan vrijwilligers.

In het voorjaar van 2018 verscheen het rapport van de externe visitatiecommissie. De aanbevelingen van de commissie worden meegenomen in de visievorming van het VNOG bestuur, ingepland voor 2019.

In het tweede kwartaal van 2018 zijn aan de raden presentaties gegeven. Het moment na de gemeenteraadsverkiezingen van maart werd aangegrepen om de VNOG te presenteren in alle gemeenten, waarbij werd ingegaan op de rol en bevoegdheden van de raden met betrekking tot de veiligheidsregio en ook werden komende ontwikkelingen van de VNOG geschetst. In een paar gemeenten is de presentatie op verzoek van raden doorgeschoven naar een later moment in het jaar.

In maart werd gestart met het traject van de Evaluatie van de jaarrekening 2017, begeleid door een ambtelijke toetsingsgroep vanuit de gemeenten. Gelet op de extra belasting voor de ambtelijke medewerkers is en in overleg met de Commissie Middelen besloten om géén Eerste Financiële Verkenning 2018 op te stellen; tussentijds is de voortgang van de budgetuitputting wel gemonitord. Het eindrapport van de Evaluatie werd in het AB van juni gepresenteerd. Uit de evaluatie is naar voren gekomen dat:

- de uitgaven die de VNOG moet doen op grond van de huidige bestuurlijke beleidskeuzes;
- de autonome ontwikkelingen waarmee de VNOG wordt geconfronteerd;
- het gebrek aan budgettaire ruimte in de begroting om tegenvallers te kunnen opvangen;

leiden tot een negatief financieel beeld. Er is actie nodig om dit af te wenden. In het rapport staan 34 aanbevelingen, waarvan het merendeel inmiddels is uitgevoerd. De voortgang van de uitvoering van de aanbevelingen wordt in P&C-documenten gemeld.

Een aantal posten gaf aan dat er sinds de reorganisatie bepaalde zaken rondom hun ondersteuning nog niet goed verlopen. Daarom startte in juni het project 'Prio1!'. Voor het project werd een externe projectleider aangetrokken die op 18 juni in het AB het project heeft toegelicht. Het AB ondersteunde de lijn van het project en heeft opgeroepen om vooral snel aan de slag te gaan en op korte termijn praktische zaken te regelen voor en met de posten. Het project is gestart vanuit noodzaak, vooruitlopend op het verkrijgen van budget. De resultaten van het project werden eind 2018 opgeleverd en zijn per 2019 overgedragen aan de lijnorganisatie.

Drie MT-leden verlieten op verschillende momenten gedurende het jaar de organisatie; van het MT van zes leden bleven er drie vaste leden over. Zittende MT-leden namen andere afdelingen waar. De projectleider Prio1! nam de afdeling Incidentbestrijding waar.

Om de organisatie op de toekomst voor te bereiden, is in 2018 verder gewerkt aan de bestuursopdrachten uit de Strategische Agenda 2017-2020. Voor de bestuursopdracht over de Omgevingswet hebben de betrokken medewerkers in 2018 een EVC-traject (eerder verworven competenties) doorlopen en werd een visie vastgesteld die wordt uitgewerkt; dit alles om de organisatie voor te bereiden op de nieuwe werkwijzen die de nieuwe wet met zich meebrengt. De bestuursopdracht over Informatievoorziening heeft geleid tot een Informatiebeleidsplan dat in uitvoering is genomen. Over de voortgang van de bestuursopdrachten vindt separate rapportage plaats.

Bij de Tweede Financiële Verkenning 2018 in september kwam het verwachte negatief jaarresultaat over 2018, waarvan de contouren al in het eindrapport van de Evaluatie Jaarrekening 2017 waren geschetst, preciezer en completer in beeld. Deels was het verwachte negatieve resultaat een gevolg van de grote (extra) inspanningen die in 2018 moesten worden geleverd; deels lag de oorzaak in een te late bijsturing. Er werden beheersmaatregelen genomen om het verwachte tekort te dempen. Een externe commissie vanuit de gemeenten werd aangesteld om een analyse te maken ('Commissie Van der Jagt – Van Arkel'). Deze werd eind 2018 in het bestuur gepresenteerd. Er werd afscheid genomen van de directeur. Een bestuursopdracht voor een interim directeur werd geformuleerd. De interim directeur zal in 2019 de opdracht gaan uitvoeren.

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 bevat een samenvattend overzicht van het resultaat 2018. De nadere onderbouwing van het resultaat, alsook de bereikte doelstellingen ten opzichte van de begroting 2018 vindt u terug in hoofdstuk 3. Daar wordt per programma ingegaan op de bereikte doelstellingen en met welk resultaat het programma is afgesloten. Daarna volgen de verplichte paragrafen in hoofdstuk 4.

In het tweede deel van de jaarstukken wordt ingegaan op de jaarrekening 2018. Dit deel is vooral technisch van aard. Eerst volgt de balans. In hoofdstuk 6 staat een totaaloverzicht met daarin het resultaat, gesplitst in 'resultaat voor inzet reserves' en 'resultaat na inzet reserves', zoals de wetgeving voorschrijft. Ook is hier een detailtoelichting op de resultaten per programma opgenomen. Tot slot volgen de waarderingsgrondslagen, een onderbouwing van de balans, diverse verantwoordingen en enkele bijlagen.

2. Resultaat 2018

Navolgend zijn de resultaten van de diverse programma's opgenomen, na mutaties reserves. Een voorstel tot dekking van het totaal nadelig resultaat wordt voorgelegd aan het algemeen bestuur, daar vindt de finale afweging plaats.

Programma	Resultaat
1. Risicobeheersing	-67.032
2. Incidentbestrijding	-1.830.206
3. Brandweerondersteuning	-277.487
4. Crisisbeheersing	60.427
5. GHOR	100.638
6. MON	-59.654
7. Bedrijfsvoering	-647.831
8. Directie, Control en Staf	-372.120
9. Algemene Dekkingsmiddelen	738.348
10. Kazernes in eigendom, etc.	-
Subtotaal	-2.354.917
Verwerking eenmalige bijdrage J&V	-500.000
Totaal na bestemming	-2.854.917

Het resultaat is nader toegelicht bij de betreffende programma's (zie hoofdstuk 3 en 6).

Er wordt een negatief jaarresultaat 2018 verwacht van € 2.354.917 en na bestemming een reëel negatief resultaat van € 2.854.917. Dit verschil van het resultaat vóór en na bestemming heeft de volgende achtergrond. Het negatieve resultaat is oorspronkelijk € -2,8 mln. In 2018 ontving de VNOG echter € 500.000 van het Ministerie van JenV. Dit is bedoeld voor het opvangen van (nog te verwachten) frictiekosten bij de vorming van de landelijke meldkamer (besproken in het AB van 29 maart 2018). De € 500.000 zijn tijdelijk gestort in het programma 9 (Algemene dekkingsmiddelen). Daarmee kwam het resultaat dus even op € -2,3 mln. Maar de € 500.000 is door het Ministerie geoormerkt voor het opvangen van de frictiekosten en mag niet gebruikt worden om het negatieve resultaat van de VNOG te dempen. Daarom moet het bedrag weer van het resultaat worden afgetrokken. En dan komt het uiteindelijke resultaat dus weer uit op de oorspronkelijke € -2,8 mln. De € 500.000 moet gestort worden in een bestemmingsreserve. Die moet nog officieel door het AB worden ingesteld. Een voorstel hiertoe volgt in juni 2019. Deze handelwijze is afgestemd met de controlerend accountant.

I. Jaarverslag

3. Programmaverantwoording

Programma: 1. Risicobeheersing

Programmahouder: dhr. M. Boumans
Budgethouder: dhr. J. Wesselink, wnd. afdelingshoofd Risicobeheersing

Wat hebben we bereikt?

1. *Risicogericht adviseren*: Meer advisering op basis van geïnventariseerde risico's (overstap van regels naar risico's).
2. *Informatiegestuurd werken*: Acteren op basis van informatie.
3. *Vergroten van het risicobewustzijn en het zelforganiserend vermogen*: Ondersteuning en beïnvloeding van gedrag door doelgroepgericht en risicogericht te werken.
4. *Doorontwikkeling van risicobeheersing*: Verdere stappen op weg naar eenheid binnen de afdeling Risicobeheersing (RB).

Wat hebben we ervoor gedaan?

1. *Risicogericht adviseren*
 - RB heeft gewerkt aan een dynamisch risicoprofiel en het prototype hiervan is klaar.
 - RB heeft een rekenmodel t.b.v. dekkingsplan en kazernevolgorde tabel ontwikkeld. Het rekenmodel wordt ingezet bij locatieonderzoeken voor kazernelocaties.
 - Informatiebeheerders van RB hebben een basiscursus GIS gevolgd. Dit is een eerste opmaat naar digitale bereikbaarheidskaarten
 - De invoering van een risicogerichte aanpak versus de regelgerichte gaat met ups en downs. Het adviseren op basis van risico analyses kent zeker op gemeentelijk niveau nog obstructies. Tijdens toezichtmomenten op locaties wordt de risicogerichte aanpak zeer gewaardeerd en merkt RB een omslag en acceptatie. Door deze bewustwording is het nemen van maatregelen door gebruikers/eigenaars een automatisch gevolg.
2. *Informatiegestuurd werken*
 - RB heeft ervoor gezorgd dat object- en omgevingsinformatie vanuit verschillende databronnen eenduidig en tijdig door operationele eenheden gebruikt kon worden.
 - RB heeft gegevens verzameld, gekoppeld, geanalyseerd en gebruikt t.b.v. het (brand-) risicoprofiel dat periodiek herijkt wordt en gekoppeld is aan het slagkrachtmodel en de operationele prestaties.
 - RB heeft gewerkt aan doorontwikkeling van het objectregistratiesysteem Firstwatch.
 - RB heeft bijgedragen aan de landelijke- Oost 5 database; lopende 2018 is dit stilgelegd en uitgesteld na beheersmaatregelen uit de Tweede Financiële Verkenning.
 - De VNOG is aangesloten bij het (landelijke) IFV alerteringsmodel 'natuurbranden'.
 - Beelden die nodig zijn om verdere stappen te zetten voor het informatie gestuurd werken zijn ontwikkeld en hebben geleid tot het bouwen van een concept dashboard.
3. *Vergroten van het risicobewustzijn en het zelforganiserend vermogen*
 - RB heeft gezorgd voor de reguliere voorlichting. Daarnaast zijn diverse themagerichte (online) campagnes gehouden, zoals de CO-weken. Op aanvraag zijn woningchecks uitgevoerd. Op verzoek van gemeenten heeft na vier branden met grote impact voorlichting plaatsgevonden.
 - In samenwerking met zorginstellingen heeft RB georganiseerd dat twee belevingswoningen konden worden bezocht door kwetsbare doelgroepen.
 - De mobiele escaperoom is opgeleverd en de ontwikkelfase van brandweerlab is afgerond.
 - RB heeft de 'brandweer 3minute store' in drie gemeenten ingezet. Daarnaast is de inventaris uitgeleend aan andere regio's, die het concept hebben overgenomen.
 - De brandpreventieweken van Oost Nederland hebben de 'Zilveren rookmelder' gewonnen; campagne 'maak van je roze wolk geen rookwolk' is landelijk uitgevoerd.
 - Er is geen lokale frontoffice voor burgers opgezet; de landelijke ontwikkeling 'appen met de brandweer' is stil komen te liggen.

- De voorlichtingspoule Brandveilig Leven is minimaal bezet geweest. De focus van brandweervrijwilligers ligt voornamelijk op de incidentbestrijding.
- RB organiseert een netwerk 'achter de voordeur bij kwetsbaren' door partijen bij elkaar te brengen en een bijdrage te leveren aan projecten (Burgerkracht). Het project 'Leefsamen Achterhoek' waarbij 1.000 huishoudens slimme sensoren krijgen is hier een prachtig voorbeeld van. Dit project behoorde tot de genomineerden voor de landelijke Jan van der Heijdenprijs.

4. Doorontwikkeling van risicobeheersing

- Een externe partij heeft een QuickScan uitgevoerd naar de doorontwikkeling van de afdeling. De implementatie van de bevindingen is gestart.
- Zo is er gewerkt aan een nieuwe structuur binnen RB. De matrix wordt losgelaten en vanaf 2019 zijn er 3 teams: 2 teams brandveiligheid die lokaal (dicht bij de stakeholders) werken en 1 team omgevingsveiligheid die regionaal gaat werken.
- Er is geïnvesteerd in een goede samenwerking met omgevingsdiensten en gemeenten. Centraal thema hierbij was de komst van de Omgevingswet.

Wat heeft het gekost?

Product	Primaire begroting 2018	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018
Totaal lasten	4.193.679	4.508.057	4.607.670
Totaal baten	295.746	130.526	163.107
Saldo voor bestemming	3.897.933	4.377.531	4.444.563
Saldo na bestemming	3.897.933	4.377.531	4.444.563
Saldo programma resultaat			-67.032

Een specificatie is opgenomen in de jaarrekening.

Programma: 2. Incidentbestrijding

Programmahouder: dhr. M. Boumans

Budgethouder: dhr. M. Verlinden / mevr. L. Smits, (wnd.) afd. hoofd IB

Wat hebben we bereikt?

1. *Repressie*: Een kwalitatieve brandweezorg/hulpverlening met posten die voldoende geoutilleerd en geëquipeerd waren.
2. *Paraatheid*: Snelle, adequate en professionele brandweezorg / hulpverlening.
3. *Nazorg*: Kwalitatief hoogstaande nazorg aan het repressief personeel.
4. *Operationele Voorbereiding*: Ontwikkeling van kwalitatieve, goed voorbereide en uniforme procedures.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1. Repressie en 2. Paraatheid

- De afdeling Incidentbestrijding (IB) heeft de (wettelijke) taken uitgevoerd en stond 24/7 paraat om te zorgen voor de bestrijding van (natuur)brand, incidentbestrijding gevaarlijke stoffen, bestrijding waterongevallen en hulpverlening. Het jaar 2018 kenmerkte zich door extra inspanning vanwege grote incidenten en langdurige crisissituaties, zoals de storm in januari, de grote branden bij een afvalverwerker en fietsfabrikant en de extreme droogte in de zomermaanden die leidde tot een groter aantal natuurbranden.
- IB heeft op basis van het actuele slagkrachtmodel mensen en middelen ingezet om de risico's in het gebied te beheersen en heeft het grootschalig optreden beheerd.
- IB heeft bijgedragen aan een goed ingerichte Regeling Operationele Functionarissen.
- IB heeft ervoor gezorgd dat actuele informatie, zoals o.a. aangeleverd door het MRI team, beschikbaar was waar deze nodig was, zo waren de inzetprocedures op de voertuigen actueel.
- IB heeft gezorgd voor actuele planvorming. De aansluiting op het veiligheidsportaal wordt gefaseerd ingevoerd en is gestart bij de postcommandanten.
- IB heeft in samenwerking met andere afdelingen diverse wervingsacties uitgevoerd om te blijven voorzien in voldoende vrijwillig personeel.

3. Nazorg

- IB heeft voorzien in nazorg waar dat nodig was.

4. Operationele Voorbereiding

- In samenwerking met andere afdelingen heeft IB gezorgd voor het opstellen van kaders voor opleiden/oefenen en het beheer en de aanbesteding van materieel. Voor 'slagkracht paars' zijn de onderdelen 'Waterongevallen/VIA' zo goed als afgerond. Het onderdeel IBGS (gevaarlijke stoffen) loopt door in 2019.
- In overleg met de posten is gezorgd voor kwalitatieve en uniforme procedures, zo is de update van de kazernevolgordetabel die in 2019 gaat plaatsvinden voorbereid.
- IB heeft de jeugdbrandweer gecoördineerd en de speerpunten van de jeugdbrandweer voor 2018 grotendeels uitgevoerd. Er is in 2018 één jeugdlid doorgestroomd naar de volwassen brandweer. In de afgelopen jaren zijn er ruim 30 jeugdleden doorgestroomd. In 2018 is het Huishoudelijk Reglement voor de jeugdbrandweer opgesteld, incl. tien, door de jeugdleden zelf opgestelde, spelregels.
- IB heeft bijgedragen aan de uitvoering van de Strategische Agenda 2017-2020, waaronder de opdrachten omtrent voldoende (vrijwillig) personeel, variabele voertuigbezetting en toekomstig model voor spreading en paraatheid. Er is een bijdrage geleverd aan de het project 'BBZ' in Winterswijk en project 'verdeling specialismen'.
- Waar nodig heeft IB informatie gedeeld met alle relevante partners, onder andere door netcentrisch te werken.
- IB heeft periodiek rapportages opgeleverd over de registraties van de vrijwilligers in VP.

Extra

In juni 2018 is gestart met het project Prio1!. Het doel hiervan was het verbeteren van de ondersteuning aan de posten en oplossen van een aantal knelpunten. De resultaten van het project werden eind 2018 opgeleverd en zijn per 2019 overgedragen aan de lijnorganisatie. Voor het project 'kazerneringsregeling' is de voorlopige regeling van 2014 geactualiseerd en besluitvorming is voorbereid voor een update hiervan. De voorlopige regeling is aangeboden aan de medezeggenschap. Het project loopt door in 2019.

Wat heeft het gekost?

Product	Primaire begroting 2018	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018
Totaal lasten	10.881.568	11.746.637	13.580.374
Totaal baten	0	14.640	23.607
Saldo voor bestemming	10.881.568	11.731.997	13.556.766
Mutaties reserves	0	0	5.436
Totaal lasten	0	0	5.436
Mutaties reserves	0	0	0
Totaal baten	0	0	0
Mutaties reserves	0	0	5.436
Saldo na bestemming	10.881.568	11.731.997	13.562.203
Saldo programma resultaat			-1.830.206

Een specificatie is opgenomen in de jaarrekening.

Programma: 3. Brandweerondersteuning

Programmahouder: dhr. M. Boumans

Budgethouder: dhr. D. de Vries, afdelingshoofd Brandweerondersteuning

Wat hebben we bereikt?

De afdeling Brandweerondersteuning (BO) heeft gezorgd voor een betrouwbare, veilige en professionele ondersteuning van de primaire processen vanuit haar rol als opdrachtnemer. BO heeft vanuit het primaire proces 'vraaggericht' gewerkt alsook 'aanbod gestuurd' vanuit de eigen expertise. De afdeling heeft gezorgd voor:

1. *Beschikbaar en betrouwbaar materieel*
2. *Doorontwikkeling Brandweerondersteuning*
3. *Bevordering vakmanschap*
4. *Vergroting lerend vermogen*

Wat hebben we ervoor gedaan?

1. Beschikbaar en betrouwbaar materieel

- BO heeft, naast de 14 waterwagens, ook de waterwagens van Hattem en Apeldoorn vervangen uit dezelfde aanbesteding. Voor Apeldoorn en Winterswijk is een hoogwerker besteld uit de lopende aanbesteding. De oude tankautospuut (TS) van Barchem is vervangen door een nieuwere; er is gestart met de vervanging van de TS van Steenderen. Wehl heeft na herhaaldelijke storingen een andere TS gekregen.
- Begin 2018 is een rapport uitgebracht over een efficiënte inrichting van het beheer en onderhoud. De uitrol is gestart, maar de uitkomsten van project "Prio1!" zorgen voor fasering. De organisatie moet de slag naar één regio nog maken en ervaart (teveel) verlies als bepaalde taken om efficiency-redenen niet meer lokaal worden uitgevoerd.
- Het nieuwe uitrukpak is geïntroduceerd bij de helft van de posten. De uitlevering van werkkleding is bijna afgerond, waardoor elke post hetzelfde kledingpakket heeft.

2. Doorontwikkeling Brandweerondersteuning

- De afdeling heeft geïnvesteerd in servicegerichtheid en werkprocessen. De doorontwikkeling van de Servicedesk is klaar.
- BO heeft verbindingstafels georganiseerd om hardnekkige knelpunten structureel op te lossen.
- Bij de dossiers 'huisvesting' en 'demarcatie' is via een marktverkenning een opdracht vastgesteld die een vervolg kan krijgen. De uitvoeringscapaciteit (en bijbehorend budget) ontbreekt echter nog.
- De visie op het Openbaar Meldsysteem is vastgesteld waarmee BO samen met RB en IB de komende jaren de nodeloze alarmeringen verder wil gaan terugdringen.

3. Bevordering vakmanschap

- BO heeft oefeningen georganiseerd. Vanwege gebrek aan capaciteit en financiën zijn o.a. de praktijkdagen voor de Officieren van dienst geannuleerd.
- BO heeft toekomstbestendige vakbekwaamheidspleinen aangelegd en het eerste volledige jaar van het Periodiek Preventief Medisch Onderzoek gedraaid met ruim voldoende resultaat.
- BO heeft het vakbekwaamheidsniveau gemonitord en opgevolgd waar nodig.
- De beroepsinstructeurs zijn waargenomen om te ontwikkelen op kwaliteit.
- Oefeningen als "realistisch oefenen brand" zijn waargenomen en geregistreerd. Bij een aantal personen en ploegen/korpsen is ongevraagd advies gegeven en dit is vastgelegd voor IB.
- BO heeft 44 brandweerleergangen gecoördineerd en de cursisten begeleid. Het aantal leergangen was hoger dan was voorzien, vanwege grote instroom in de tweede helft 2017 en begin 2018. De hoge instroom heeft financiële gevolgen gehad op vele onderdelen van de organisatie, zoals keuringskosten, opleidingskosten, uitrustingskosten, materialen en uurvergoedingen aan vrijwilligers.

4. Vergroting lerend vermogen

- De afdeling heeft eraan bijgedragen dat kennis werd gedeeld door het organiseren van leertafels en het ontwikkelen van specifiek lesmateriaal.
- Voor coaching heeft BO een visie en werkwijze ontwikkeld en 18 individuele coachtrajecten en drie teams begeleid.
- BO heeft geadviseerd bij het ontwikkelen van strategisch personeelsbeleid, assessments, doorontwikkeling van de projectleiderspoule, talentmanagement en strategische ontwikkelingen binnen de afdeling RB.
- BO heeft twee rapportages gemaakt in relatie tot exit-gedrag van vrijwilligers.

Wat heeft het gekost?

Product	Primaire begroting 2018	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018
Totaal lasten	16.844.080	17.712.687	18.170.610
Totaal baten	1.430.831	1.580.831	1.617.312
Saldo voor bestemming	15.413.249	16.131.856	16.553.298
Mutaties reserves	0	0	176.842
Totaal lasten	0	0	176.842
Mutaties reserves	0	100.900	421.698
Totaal baten	0	100.900	421.698
Mutaties reserves	0	-100.900	-244.856
Saldo na bestemming	15.413.249	16.030.956	16.308.443
Saldo programma resultaat			-277.487

Een specificatie is opgenomen in de jaarrekening.

Programma: 4. Crisisbeheersing

Programmahouder: mevr. A.H. Bronsvoot
Budgethouder: dhr. J. Wesselink, afdelingshoofd Crisisbeheersing

Wat hebben we bereikt?

1. *Risicogerichte aanpak*: Aansluiting bij risico's in de samenleving; bij incidenten, rampen en crises heeft de regionale crisisorganisatie flexibel, slagvaardig en outputgericht opgetreden.
2. *Informatie gestuurd optreden*: Uitvoering coördinerende rol op de informatie uitwisseling tussen de partners, waarbij de netcentrische werkwijze is gehanteerd.
3. *Inwonerparticipatie*: Zicht op de ontwikkelingen op het gebied van zelfredzaamheid van de inwoners in de regio.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1. *Risicogerichte aanpak*
 - De afdeling Crisisbeheersing (CB) is gestart met de herziening van het regionaal risicoprofiel.
 - CB heeft een inventarisatie gedaan van de mogelijkheden voor doorontwikkeling van de crisisorganisatie en diverse flexibele varianten beoefend.
 - De afdeling heeft de risico's als uitgangspunt gehanteerd bij de uitvoering van het beleid voor multidisciplinair opleiden, trainen, oefenen, o.a. bij de uitwerking van de oefenscenario's en de locatiekeuze voor de COPI-trainingen.
 - CB heeft voor een aantal risico's plannen opgesteld in samenwerking met de aangrenzende veiligheidsregio's (terrorisme gevolgbestrijding, hoogwater, vaarwegen Oost NL, uitval nutsvoorzieningen).
 - Voor de bedrijven Wolf, Lesli en Benegas is een rampbestrijdingsplan opgesteld in overleg met alle betrokken partijen.
 - CB heeft voor een aantal grote evenementen in de regio geadviseerd op veiligheid en de operationele voorbereiding voor de crisisorganisatie gerealiseerd.
 - De afdeling heeft voor Bevolkingszorg piketten (her)ingericht voor Algemeen Commandant Bevolkingszorg, Officier van Dienst Bevolkingszorg / Adviseur Crisisbeheersing, Adviseurs crisiscommunicatie, Hoofden Taakorganisatie Communicatie en omgevingsanalisten.
2. *Informatiegestuurd optreden*
 - CB heeft een Regionaal Operationeel VoorbereidingsTeam (ROVT) georganiseerd tijdens de droogte en ondersteund met informatie vanuit diverse netwerkpartners (o.a. Rijkswaterstaat en waterschappen).
 - CB heeft er voor gezorgd dat de Oranje kolom en andere crisispartners zijn aangesloten op het netcentrisch systeem en hiermee hebben kunnen oefenen.
 - De afdeling heeft informatiemangers (IM-ers) voor drie piketpoules in de regio geworven, opgeleid en aangesteld op hard piket. De IM-ers hebben gezorgd voor informatievoorziening ten behoeve van de operatie tijdens diverse incidenten.
 - CB heeft informatie over C-evenementen en rampbestrijdingsplannen ontsloten via het landelijke systeem LCMS.
 - CB heeft op basis van een analyse bij en met betrokken actoren een visie Omgevingswet ontwikkeld.
 - De afdeling heeft bijgedragen aan de ontwikkelingen rondom de komst van de nieuwe landelijke meldkamer en de integrale afstemming hierover binnen de VNOG georganiseerd.
3. *Inwonerparticipatie*
 - CB heeft de ontwikkelingen gevolgd die binnen de VNOG plaatsvinden op het gebied van zelfredzaamheid van de inwoners in onze regio. Vanuit het regiobrede programma Burgerkracht zijn diverse activiteiten uitgevoerd waar CB -waar nodig- een bijdrage aan heeft geleverd.

Wat heeft het gekost?

Product	Primaire begroting 2018	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018
Totaal lasten	1.134.491	1.233.821	1.127.624
Totaal baten	0	0	19.230
Saldo voor bestemming	1.134.491	1.233.821	1.108.394
Mutaties reserves	0	0	65.001
Totaal lasten	0	0	65.001
Mutaties reserves	0	0	0
Totaal baten	0	0	0
Mutaties reserves	0	0	65.001
Saldo na bestemming	1.134.491	1.233.821	1.173.394
Saldo programma resultaat			60.427

Een specificatie is opgenomen in de jaarrekening.

Programma:

5. GHOR

Programmahouder: mevr. A. Vermeulen

Budgethouder: dhr. S. Bambang Oetomo, afdelingshoofd GHOR

Wat hebben we bereikt?

1. *Netwerkorganisatie:* Invulling geven aan de geneeskundige hulpverlening bij rampen en ongevallen.
2. *Beleid nieuwe thema's:* Beleid vastgesteld op thema's als de flexibele & sterke operationele GHOR-organisatie, informatie gestuurde besluitvorming in het geneeskundig netwerk en uitvoering project om te komen tot beleid en een uitvoeringsplan op het thema zelfredzaamheid & burgerparticipatie.
3. *Landelijke/interregionale beleidsontwikkelingen:* Bijdrage aan beleidsontwikkelingen.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1. *Netwerkorganisatie*
 - De GHOR is flexibel ingericht met goede relaties en sterk accountbeheer. De afspraken met zorginstellingen, zorgaanbieders en de GGD zijn vanuit meerdere rollen ingevuld: regisseur, adviseur, stimulator, initiator en facilitator.
 - De GHOR heeft het bevoegd gezag geadviseerd in zaken van veiligheid en gezondheid, zoals: evenementen, gebouwde omgeving, zorgcontinuïteit, ingrijpende gebeurtenissen en sociale veiligheid.
 - De afdeling heeft zorgpartners ondersteund en geadviseerd in hun crisisvoorbereiding en plannen voor zorgcontinuïteit.
 - De GHOR heeft in voorkomende gevallen lokale zorgnetwerken betrokken bij ingrijpende gebeurtenissen en sociale veiligheid issues.
 - Samen met de GGD is de coördinatie van de psychosociale hulpverlening opnieuw ingericht.
 - Samen met de GGD is gewerkt aan scenario-ontwikkeling, crisisbeheersing en uitwerking van de (gezamenlijke) taken in het kader van de Omgevingswet.
2. *Beleid nieuwe thema's ontwikkelen*
 - Informatiegestuurde besluitvorming binnen de witte kolom heeft verder vorm gekregen, in samenwerking met andere afdelingen van de VNOG, ketenpartners, ROAZ regio's en omliggende GHOR-regio's.
 - De vakbekwaamheid van de operationele functionarissen en teams is beter geborgd.
 - Gezamenlijke activiteiten met Regionale Overleggen Acute Zorg (ROAZ) voor informatievoorziening en het opleiden, trainen en oefenen van de witte kolom zijn gecontinueerd.
 - De activiteiten in het kader van zelfredzaamheid en burgerparticipatie zijn afgestemd met andere VNOG afdelingen, ketenpartners, omliggende GHOR-regio's en op landelijk niveau landelijk GGD-GHOR Nederland
3. *Landelijke/interregionale ontwikkelingen*
 - De GHOR heeft aangesloten bij relevante landelijke en regionale overlegstructuren.
 - Samen met de regionale ambulancevoorziening (RAV) de meldkamer Oost Nederland (MON) en het Nederlandse Rode Kruis is geïnvesteerd in het opleiden, trainen en oefenen van alle functionarissen in hun rol binnen de GGB (Grootschalige geneeskundige bijstand).
 - De GHOR heeft de positionering en inrichting van de witte meldkamer en zorgcoördinatiecentra (ZCC) in de Landelijke Meldkamer Samenwerking (LMS) gevolgd en heeft zitting in meerdere project- en werkgroepen van LMS. Samen met de buurregio's heeft de GHOR zich voorbereid op de LMS, waarbij onder andere gestreefd is naar harmonisatie van de GHOR procedures in Oost Nederland ter aansturing en opschaling van de witte kolom.
 - De GHOR heeft op meerdere thema's intensief samengewerkt met de buurregio's.

Wat heeft het gekost?

Product	Primaire begroting 2018	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018
Totaal lasten	1.427.539	1.484.294	1.440.874
Totaal baten	131.500	0	60.047
Saldo voor bestemming	1.296.039	1.484.294	1.380.827
Mutaties reserves	0	0	2.829
Totaal lasten	0	0	2.829
Mutaties reserves	0	0	0
Totaal baten	0	0	0
Mutaties reserves	0	0	2.829
Saldo na bestemming	1.296.039	1.484.294	1.383.656
Saldo programma resultaat			100.638

Een specificatie is opgenomen in de jaarrekening.

Programma:

6. Meldkamer Oost-Nederland, kolom brandweer

Programmahouder: dhr. J.W. Wiggers

Budgethouder: dhr. N. Hoorweg, afdelingshoofd MON-kolom brandweer

Wat hebben we bereikt?

De Meldkamer Oost-Nederland (MON) is dé betrouwbare verbinding tussen de hulpverlening en de bevolking geweest. De MON werkt als fysiek meld-, regel- en coördinatiecentrum, waar alle meldingen van brandweer (politie en geneeskundige zorg) binnen komen en coördineert de hulpverleningsdiensten en stuurt deze aan. De MON heeft gezorgd voor:

1. *Ontvangst en behandeling van meldingen*
2. *Begeleiding van incidenten*
3. *Oefenen*: Vergroting van kennis en vaardigheden van de medewerkers.
4. *Regionaal Brandmeld Systeem (RBS) en TOOM*: Betrokkenheid bij het RBS en het terugdringen van onnodige automatische meldingen.
5. *Overig (o.a. Landelijke Meldkamer)*: Verdere stappen in de vorming van de LMS.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1. *Ontvangst en behandeling van meldingen*
 - De MON heeft alle (acute) hulpvragen van burgers aangenomen (brandweezorg en grootschalige incidenten) en heeft de hulpvragen behandeld en gecoördineerd.
 - Op basis van uitvraag heeft de MON de hulpvraag geclassificeerd en gezorgd voor een effectieve en vakkundige, snelle en juiste alarmering van brandweereenheden.
2. *Begeleiding van incidenten*
 - De brandweereenheden werden door de centralist begeleid bij de inzet.
 - In de eerste aanvang van een incident heeft de centralist voor beeldvorming gezorgd op basis van de beschikbare informatie.
 - De MON heeft een faciliterende functie uitgeoefend voor de hulpverleners op straat en voerde de regie in de communicatielijnen.
 - De MON is daarbij tevens een lifeline- en vraagbaakfunctie geweest voor de hulpverleners; daarom was de MON altijd bereikbaar voor de eenheden en dacht (ongevraagd) mee en vooruit.
 - De MON heeft gefungeerd als knooppunt van informatiestromen.
 - De centralist zorgde bij opschaling voor het alarmeren van grootschalig optreden, de hoofdstructuur en andere instanties.
3. *Oefenen*
 - De centralisten van de MON werden geoefend in hun vaardigheden als centralist
 - De MON oefende samen met haar partners, waarbij de samenwerking tussen de meldkamer en het veld werd beoefend.
4. *RBS en TOOM*
 - Bij een automatisch alarm verifieerde de MON eerst (bij daarvoor van te voren bepaalde abonnees) de melding door middel van contrabellen.
 - De MON voerde nevenwerkzaamheden uit voor het openbaar brandmeldsysteem (o.a. acteren op storingen en behandelen verzoeken tot testen van een installatie).
5. *Overig (o.a. voorbereidingen Landelijke Meldkamer Samenwerking)*
 - Een aantal van de centralisten heeft een extra taak als calamiteitencoördinator op de meldkamer gehad. Bij grotere (GRIP) incidenten coördineerden zij tussen de drie disciplines en zorgden voor het eerste meldkamerbeeld. Dit werd aangeboden aan de sleutelfunctionarissen in de hoofdstructuur van crisisbeheersing en rampenbestrijding.

- Er is gewerkt aan de vormgeving en inrichting van de landelijke meldkamer in het oosten van Nederland. Als één van de partners nam de MON deel aan dit proces en bracht arbeidscapaciteit in. In de nieuwe meldkamer worden de huidige vier meldkamers in de provincies Gelderland en Overijssel samengevoegd tot één. Deze wordt gevestigd in Apeldoorn.

Wat heeft het gekost?

Product	Primaire begroting 2018	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018
Totaal lasten	1.833.474	2.473.767	1.859.038
Totaal baten	527.756	1.082.580	404.743
Saldo voor bestemming	1.305.718	1.391.187	1.454.295
Mutaties reserves	0	0	0
Totaal lasten	0	0	0
Mutaties reserves	0	0	3.454
Totaal baten	0	0	3.454
Mutaties reserves	0	0	-3.454
Saldo na bestemming	1.305.718	1.391.187	1.450.841
Saldo programma resultaat			-59.654

Een specificatie is opgenomen in de jaarrekening.

Programma: 7. Bedrijfsvoering

Programmahouder: dhr. H.J. van Schaik

Budgethouder: dhr. O. Paans / dhr. J. Wesselink, (wnd.) afd. hoofd BV

Wat hebben we bereikt?

1. *Eenduidigheid beleid*: Samenhang en integraliteit van producten/diensten.
2. *Financiële positie*: Een transparantere financiële huishouding.
3. *Informatiegestuurd werken*: Intensivering informatiegestuurd werken.
4. *Mensgericht werken*: Stappen op weg naar een organisatie waarin medewerkers duurzaam inzetbaar zijn en de ruimte krijgen om zich te ontwikkelen.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1. *Eenduidigheid beleid*
 - Het team Bestuur, Strategie en Communicatie (BS&C) heeft de vergaderingen van het dagelijks en het algemeen bestuur, de Commissie Middelen, de gebiedsgebonden overleggen en MT-overleggen georganiseerd, voorbereid, begeleid en de uitkomsten verwerkt / uitgezet.
 - De jurist en beleidsadviseurs hebben gezorgd voor advisering en hebben regelingen actueel gehouden, zoals de Financiële Verordening.
 - Het team BS&C heeft bijgedragen aan projecten, programma's en aan (meerjaren) beleidsontwikkeling.
 - Het team heeft communicatieadvies gegeven over een diversiteit aan onderwerpen, gewerkt aan integraliteit (interne en externe) communicatie en communicatie activiteiten uitgevoerd.
 - Het team heeft complexe (media) vragen beantwoord en voorzien in het perspectief tijdens incidenten en calamiteiten.
2. *Financiële positie*
 - Het team Middelen heeft gezorgd voor advisering en bestuurlijke informatievoorziening op het gebied van financiën, verzekeringen en inkoop.
 - Begin 2018 is een evaluatie van de jaarrekening 2017 uitgevoerd, onder begeleiding van een werkgroep vanuit de gemeenten. De aanbevelingen uit het rapport van de evaluatie zijn opgepakt en worden uitgevoerd.
 - Naar aanleiding van de prognoses bij de Tweede Financiële Verkenning 2018 zijn in het najaar 2018 bijsturingsmaatregelen genomen, extra controles ingebouwd en heeft een externe werkgroep vanuit de gemeenten analyses uitgevoerd.
3. *Informatiegestuurd werken*
 - Het team Informatie heeft het proactief beheer VNOG Domein / (operationele) informatievoorziening ingericht.
 - Het team heeft innovaties gefaciliteerd en heeft gezorgd voor veiligheidsmaatregelen en de continuïteit van de informatievoorziening en ICT-systemen.
 - Het team heeft, als uitvoering van de Strategische Agenda, een meerjaren 'Beleidsplan informatievoorziening 2019 en verder' opgesteld.
4. *Mensgericht werken*
 - Het team HRM heeft geadviseerd omtrent registratie, verslaglegging, rapportage en stuurinformatie op het gebied van personeelszaken.
 - Het team heeft processen rondom personeel vereenvoudigd en geüniformeerd; een nieuw personeelsmanagement- en salarisverwerkingssysteem is aanbesteed en geïmplementeerd; start per 2019.
 - De systemen zijn gekoppeld, waarbij het HRM personeelssysteem de kernregistratie van de personele gegevens is geworden en als spil fungeert voor de andere afnemende systemen.
 - De RI&E is uitgevoerd; het rapport is eind 2018 opgeleverd. Het Plan van Aanpak wordt in 2019 opgesteld.

Wat heeft het gekost?

Product	Primaire begroting 2018	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018
Totaal lasten	10.213.702	10.394.836	10.736.489
Totaal baten	5.100	25.100	226.862
Saldo voor bestemming	10.208.602	10.369.736	10.509.626
Mutaties reserves	0	0	507.941
Totaal lasten	0	0	507.941
Mutaties reserves	0	0	0
Totaal baten	0	0	0
Mutaties reserves	0	0	507.941
Saldo na bestemming	10.208.602	10.369.736	11.017.567
Saldo programma resultaat			-647.831

Een specificatie is opgenomen in de jaarrekening.

Programma: 8. Directie, Control en Staf

Programmahouder: dhr. J.C.G.M. Berends

Budgethouder: dhr. A. Schoenmaker / dhr. J. Wesselink, (wnd.) alg. dir.

Wat hebben we bereikt?

1. *Directie:* Leiding geven aan de organisatie. De (wettelijke) taken van de Veiligheidsregio zijn uitgevoerd. Er is gewerkt aan het op orde brengen van de basisprocessen en de verdere implementatie van VNOG Risicogericht. Er is gewerkt aan de uitvoering van de Strategische Agenda waarmee de Veiligheidsregio voorbereid is en blijft op de toekomst.
2. *Control:* De interne beheersingsprocessen, met name gefocust op de financiën, zijn doorontwikkeld. De directie en het bestuur zijn geïnformeerd over de mate van besturing en beheersing in de organisatie en mogelijkheden tot verbetering hierin (Evaluatie jaarrekening 2017 en reguliere planning & control-cyclus).

Wat hebben we ervoor gedaan?

1. Directie

- Aandacht is uitgegaan naar het op orde brengen van de organisatie na de reorganisatie, met name de inrichting van de basisprocessen.
- Via het programma mens en organisatie is sturing gegeven aan de ambitie om een organisatie te zijn waar mensen met passie, plezier en ambitie samenwerken aan veiligheid.
- Het proces-, project- en programmagericht denken en werken is gestimuleerd.
- Stappen zijn gezet in het beschrijven en vastleggen van de processen, met name gericht op de ondersteuning van de posten.
- Onder aansturing van de directeur is uitvoering gegeven aan het project burgerkracht, waarin een aantal pilots is uitgevoerd in het kader van burgerkracht en het zelf organiserend vermogen van de maatschappij.
- Gesprekken zijn gevoerd met burgemeesters, postcommandanten en medewerkers over de ontwikkeling van de organisatie.
- Zorg gedragen is voor afstemming met het bestuur, en in het bijzonder met de portefeuillehouders, over de ontwikkelingen en (voorbereide) voorstellen.
- Met de regionaal commandanten en directeuren veiligheidsregio is in landelijk verband overleg gevoerd over ontwikkelingen ten aanzien van de (wettelijke) taken van de veiligheidsregio's.
- Met de veiligheidspartners is structureel overleg gevoerd in het multidisciplinair afstemmingsoverleg (MAO).

2. Control

- Het uitvoeren van de collegiale visitatie is vanuit directie en control begeleid.
- De controleverordening, het controleprotocol en het bijbehorende normenkader zijn geactualiseerd.
- Het interne controleprotocol is uitgevoerd onder monitoring van directie en control.
- Enkele geplande en niet geplande audits zijn uitgevoerd. Ook is er een onderzoek gestart naar een breed kwaliteitszorgsysteem voor de VNOG.
- Stappen zijn gezet in het inzichtelijk maken van (tussentijdse) financiële informatie.
- De accountant heeft haar verklaring bij de rekening 2017 gegeven en in dit proces zijn ook enkele verbetermaatregelen herkend en verwerkt.
- Gesprekken zijn gevoerd met de portefeuillehouder, de directie en de afdelingshoofden over de mate van besturing en beheersing in de organisatie.
- Advies is gegeven over de producten in de planning en control cyclus en de hierbij voorkomende risico's.

Wat heeft het gekost?

Product	Primaire begroting 2018	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018
Totaal lasten	1.223.533	936.634	1.342.895
Totaal baten	0	50.000	84.141
Saldo voor bestemming	1.223.533	886.634	1.258.754
Saldo na bestemming	1.223.533	886.634	1.258.754
Saldo programma resultaat			-372.120

Een specificatie is opgenomen in de jaarrekening.

Programma: 9. Algemene dekkingsmiddelen

Programmahouder: dhr. J.C.G.M. Berends

Budgethouder: dhr. A. Schoenmaker / dhr. J. Wesselink, (wnd.) alg. dir.

De algemene dekkingsmiddelen betreffen middelen die beschikbaar zijn ter dekking van de uitgaven op de andere programma's. Dit programma kent niet een op zichzelf staand doel. Voor de VNOG bestaan de algemene dekkingsmiddelen voornamelijk uit de gemeentelijke bijdragen en uit de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR) middelen vanuit het Rijk.

In dit programma zijn de inkomsten verantwoord van de gemeentelijke bijdragen die zijn bepaald bij de vaststelling van de VNOG begroting en de rijksbijdrage met betrekking tot de BDUR.

Wat heeft het gekost?

Product	Primaire begroting 2018	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018
Totaal lasten	2.781.293	1.034.425	742.754
Totaal baten	48.142.426	48.216.090	48.798.529
Saldo voor bestemming	45.361.133-	47.181.665-	48.055.775-
Mutaties reserves	0	645.419	273.270
Totaal lasten	0	645.419	273.270
Mutaties reserves	0	969.910	462.000
Totaal baten	0	969.910	462.000
Mutaties reserves	0	324.491-	188.730-
Saldo na bestemming	45.361.133-	47.506.156-	48.244.504-
Saldo programma resultaat			738.348

Een specificatie is opgenomen in de jaarrekening.

Programma: 10. Brandweerkazernes in eigendom en overgangsrecht

Programmahouder: dhr. H.J. van Schaik
 Budgethouder: dhr. D. de Vries, afdelingshoofd Brandweerondersteuning

Wat hebben we bereikt?

Het programma 10 betreft de vier kazernes in eigendom van de VNOG (Apeldoorn-Saba, Doetinchem, Harderwijk, Heerde), verrekening kazernes Epe en de afwikkeling van de financiële gevolgen van het FLO overgangsrecht met de gemeenten Apeldoorn en Doetinchem. Dit programma wordt één op één met alleen de desbetreffende gemeenten verrekend.

In 2018 is de kazerne Heerde terug overgedragen aan de gemeente Heerde, omdat de vooraf met de gemeente Heerde afgesproken termijn dat de kazerne in eigendom van de VNOG zou zijn, was verstreken. De verrekeningen met de gemeente Heerde voor dit onderwerp zijn gestopt. De door gemeente Heerde binnen de VNOG begroting opgebouwde onderhoudsvoorziening is tevens overgedragen aan de gemeente Heerde.

1. *Kazernes*: Goed uitgeruste en onderhouden kazernes, zodat de uitruk kan plaatsvinden en er werkzaamheden kunnen worden verricht.
2. *Overgangsrecht*: Een juiste uitvoering van het FLO overgangsrecht.

Wat hebben we er voor gedaan?

1. Kazernes

- De afdeling Brandweerondersteuning heeft ervoor gezorgd / heeft gecoördineerd dat het onderhoud en de facilitaire diensten plaats hebben gevonden.
- Tevens is gezorgd voor een juiste verrekening van de kosten met de betreffende gemeenten.

2. Overgangsrecht

- De VNOG heeft gezorgd voor een juiste uitvoering van het FLO overgangsrecht en voor verrekening van de kosten met de betreffende gemeenten.

Wat heeft het gekost?

Product	Primaire begroting 2018	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018
Totaal lasten	3.088.703	3.738.269	3.944.095
Totaal baten	3.088.703	3.738.269	3.944.095
Saldo voor bestemming	0	0	0
Saldo na bestemming	0	0	0
Saldo programma resultaat			0

Een specificatie is opgenomen in de jaarrekening.

4. Paragrafen

4.1. Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

In de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicomanagement' worden de risico's in beeld gebracht en gerelateerd aan de weerstandscapaciteit. Het berekenen van de weerstandscapaciteit is conform het VNOG beleid en het BBV. Hiervoor wordt een brondocument aangehouden waarin de meerjarige ontwikkelingen en daaraan gekoppelde risico's in beeld worden gebracht. Deze paragraaf is op basis daarvan gesplitst in risico's en overige ontwikkelingen.

Risico's

Bij risico's is het niet mogelijk om tijdig bij te sturen, waarvoor de Algemene Reserve als buffer dient.

	Risico's (*€ 1.000)	2018
1.	Arbeidshygiëne	800

Toelichting

1. Arbeidshygiëne

Er wordt landelijk beleid ontwikkeld over arbeidshygiëne van brandweerlieden. Dit kan op den duur leiden tot structurele stijging op de begrotingsposten 'materiaal', 'uren vrijwilligers' en mogelijk 'huisvesting'. Naar verwachting zal er een brancherichtlijn komen en moeten nieuwe taken en materialen worden ingevoerd. Hierbij is aanvullend opleiding, oefenen en onderhoud nodig. De ontwikkelingen brengen verplichtingen met zich mee die onvermijdelijk zullen zijn. Over de exacte invulling kunnen wellicht op onderdelen nog door de VNOG zelf richtlijnen en beleidskeuzes worden gemaakt. Na de RI&E volgt een plan van aanpak dat over meerdere jaren loopt. Bedragen kunnen substantieel zijn. In het land worden bedragen tussen de € 800.000 en 3,5 mln per Veiligheidsregio genoemd.

Overige ontwikkelingen

Op overige ontwikkelingen kan normaliter tijdig worden bijgestuurd.

	Overige ontwikkelingen
1.	Vergrijzing en kortere doorlooptijd vrijwilligers
2.	Arbeidstijdenwet
3.	Synchronisatie p-regelingen vrijwilligers
4.	Landelijke Meldkamerorganisatie, LMO
5.	Voortzetting Regionaal Brandmeld Systeem
6.	Demarcatie

Toelichting

1. Vergrijzing en kortere doorlooptijd vrijwilligers

De maatschappelijke trends van demografische ontwikkelingen raken mogelijk ook de brandweer. Verder is te zien dat de jongeren die bij de brandweer komen, minder lang bij de brandweer blijven. De binding met de brandweer is minder sterk dan in het verleden. Dit betekent dat er vaker moet worden gekeurd, geworven, opgeleid en dat vaker nieuwe medewerkers van eigen persoonlijke beschermingsmiddelen moeten worden voorzien. Dit heeft effect op de begrotingsposten 'opleiden (vakbekwaam worden)', 'PPMO / bedrijfsgeneeskundige zorg en keuringen', 'brandweerkleding' en 'uren vrijwilligers'. In de wijziging van de begroting 2019 en in de Kadernota 2020-2023 is dit effect meegenomen. De financiële effecten van deze ontwikkelingen zijn bij de tweede financiële verkenning en bij de jaarrekening onderkend en hebben ze bijgedragen aan het nadelig jaarrekeningresultaat over 2018.

Op veel posten spelen vrijwilligers ook een rol bij taken rondom materieel & logistiek. 'Minder vrijwilligers' kan er ook toe leiden dat deze taken op een andere wijze moeten worden opgevangen (bijv. door vast personeel), waar ook meerkosten uit zullen volgen. De exacte gevolgen van deze trend zijn nu nog niet te voorzien, maar dit onderwerp vraagt om een aandachtige monitoring, zodat tijdig maatregelen kunnen worden getroffen. In de raming van het vrijwilligersbudget voor 2019 e.v. is hier al wel rekening mee gehouden (Begrotingswijziging 2019, Kadernota 2020-2023).

2. Arbeidstijdenwet

Bij de VNOG zijn medewerkers vaak op meerdere manieren verbonden aan de organisatie: als dagdienst-/kantoormedewerker, als (brandweer)vrijwilliger, als instructeur via een externe organisatie, etc. Individuen met meerdere rollen kunnen echter een zodanige hoeveelheid uren gaan maken, dat dit kan leiden tot overtredingen van de Arbeidstijdenwet. In 2018 zijn we niet geconfronteerd met een boete op grond van de Arbeidstijdenwet.

3. Synchronisatie p-regelingen vrijwilligers

Nu alle vrijwilligers onder de VNOG vallen (één entiteit) zullen de oude (aanvullende) lokale vergoedingen en uitbetalingen uit de voormalige clusters gesynchroniseerd moeten worden. Hier is grote voortgang geboekt. De regeling niet repressieve vrijwilligers is vastgesteld en dat geldt ook voor de nieuwe ROF regeling. De financiële gevolgen zijn opgenomen in de Begrotingswijziging 2019 en in de Kadernota 2020-2023. In procedure zijn nog de kazerneringsregeling, alsmede enkele kleinere regelingen.

4. Landelijke Meldkamerorganisatie, LMO

De landelijke meldkamer wordt geleidelijk opgebouwd. In de opbouwfase zal de VNOG moeten bijdragen aan de projectkosten. Het Ministerie heeft een eenmalige bijdrage gedaan voor de transitiekosten (frictiekosten) van € 15 mln. De veiligheidsregio's hebben onderling de verdeelsleutel hiervoor afgesproken. De VNOG heeft € 500.000 ontvangen. De financiële consequenties voor de transitiekosten zijn nog niet exact te benoemen. Deze zijn afhankelijk van het verloop van de samenvoeging van de vier meldkamers van de vijf oostelijke veiligheidsregio's en hun financiële afspraken. In de Kadernota 2020-2023 wordt vooruitlopend op de realisatie van de nieuwe meldkamer al rekening gehouden met een nadelig effect van per saldo € 85.000 als gevolg van de uitname in verband met deze ontwikkeling.

5. Voortzetting Regionaal Brandmeld Systeem

Diverse ontwikkelingen maken op termijn een andere inrichting van het Openbaar Brandmeld Systeem (OMS-stelsel) noodzakelijk, mede gezien de samenvoegingen van regionale meldkamers naar tien meldkamergebieden. Het toekomstvast herinrichten van het OMS dient fasegewijs binnen de kaders van wet- en regelgeving plaats te vinden middels een zorgvuldige transitie, ook richting de klanten die al jaren gebruik maken van de OMS dienstverlening. Veiligheid en continuïteit in de uitvoering van de kerntaken dient steeds zo goed mogelijk gewaarborgd te worden waarbij ook gelet moet worden op het voorkomen van nodeloze alarmeringen en onnodig uitrukken van de brandweer. Vanwege de overdracht van OMS meldingen op termijn naar het landelijke meldkamerdiensten-centrum (MDC) zullen nadelige effecten in de begroting ontstaan.

6. Demarcatie

De VNOG maakt gebruik van gemeentelijke gebouwen en gebouwen in eigendom. De gebruiks- en eigendomsrelaties zijn nog niet uitgewerkt. Dit wordt uitgewerkt in het project 'Demarcatie'. Het streven is om dit binnen de budgettaire kaders uit te werken. De aanpak van dit aandachtspunt is doorgeschoven naar 2019. In de Begrotingswijziging 2019 wordt hier budget voor ter beschikking gesteld.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en alle risico's waarvoor geen beheersmaatregelen zijn getroffen of waar na het treffen van maatregelen nog resterende risico's overblijven.

Benodigde weerstandscapaciteit

Conform de nota Weerstandsvermogen van augustus 2015 definieert de benodigde weerstandscapaciteit als de vrij besteedbare reserves en het rekeningresultaat. De VNOG moet de helft van het benodigde weerstandscapaciteit opbouwen. De andere helft mag ten laste van de deelnemende gemeenten worden gebracht.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit het totaal van middelen dat beschikbaar is om de risico's financieel af te dekken. Onderstaand is de beschikbare weerstandscapaciteit berekend.

Berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit

		€
A.	Algemene Reserve	400.896
B.	Bestemmingsreserve zonder verplichting	558.504
C.	Beschikbare weerstandsvermogen VNOG	959.400

Berekening van de ratio weerstandsvermogen

A.	Beschikbare weerstandsvermogen VNOG	€
B.	Beschikbare weerstandsvermogen deelnemende gemeenten	400.000
C.	Beschikbare weerstandsvermogen VNOG	959.400
D.	Benodigde weerstandsvermogen	800.000
E.	Ratio	1,7

Toelichting

VNOG moet 50% van de weerstandscapaciteit zelf opbouwen om aan de norm voor de ratio te voldoen. In bovenstaande tabel is derhalve het beschikbare weerstandsvermogen van de deelnemende gemeenten opgenomen voor 50% van het benodigde weerstandsvermogen. Hierdoor is er voor de VNOG een verplichting om minimaal € 400.000 aan vrij beschikbare reserve aan te houden.

Financiële kengetallen VNOG

	Begroting 2018	Rekening 2018
Netto schuldquote	98,8	87,6
Solvabiliteitsratio	0,02	-0,02
Weerstandscapaciteit	0	0

Korte toelichting op de kengetallen

Netto schuldquote

Dit kengetal geeft een indicatie van de druk van schuldenlast (rente / aflossing) op de eigen middelen. De quote wordt berekend door de netto schuld te delen door het totaal aan jaarlijkse baten.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de organisatie aan haar financiële verplichtingen kan voldoen. Hiertoe wordt de omvang van het eigen vermogen gerelateerd aan de totale omvang van het vermogen (dus het eigen en het vreemde vermogen).

Structurele weerstandscapaciteit

Dit kengetal geeft weer hoeveel structurele ruimte er is om de eigen lasten te dragen, ook als bijvoorbeeld de baten afnemen of lasten in de toekomst gaan toenemen. De BBV definieert dit als de omvang van de post voor onvoorziene uitgaven. Deze bedroeg in de primitieve begroting € 84.365. Dit bedrag is bij begrotingswijziging volgend op de Tweede Financiële Verkenning 2018 afgeraamd naar nul.

4.2. Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Het brandweermaterieel en vier kazernes zijn in eigendom van de VNOG. In december 2018 is de kazerne Heerde en het saldo van de onderhoudsvoorziening kazerne Heerde weer overgedragen aan de gemeente Heerde. Ter dekking van de groot onderhoudskosten van de overgenomen kazernes is in de jaarrekening van de VNOG voor de kazernes Harderwijk en Doetinchem per kazerne een voorziening gevormd voor rekening van de betreffende gemeente. De onderhoudsvoorziening voor de kazerne Apeldoorn Zuid (Saba) is opgenomen binnen de jaarrekening van de Vereniging van Eigenaren Werkgebouw Zuid. Voor het materieel wordt er regio breed met één beheerssysteem gewerkt. De planning van het onderhoud vindt plaats volgens regionaal en landelijk vastgestelde intervallen en protocollen.

4.3. Paragraaf Financiering

Inleiding

De Financieringsparagraaf is één van de voorgeschreven paragrafen als onderdeel van de Programmarekening op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Artikel 13 van dit besluit schrijft voor dat de beleidsvoornemens en ontwikkelingen ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille worden beschreven.

Op grond van de Wet Fido (Financiering Decentrale Overheden) moet de Veiligheidsregio twee treasury-instrumenten hanteren. Dit zijn het treasurystatuut en de treasuryparagraaf. In 2014 is het treasurystatuut herzien. De herziening was voornamelijk ingegeven door het toenemende belang vanwege de groei van activa als gevolg van de regionalisering en de invoering van de wet Hof. De aanpassing van het treasurystatuut is op 18 december 2014 door het Algemeen Bestuur vastgesteld.

Risicobeheer

Dit onderdeel geeft een samenvatting van het (verwachte) risicoprofiel van de organisatie. Het bevat tevens de gegevens die op grond van de Wet Fido voor de toezichthouder nodig zijn w.o. de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Renterisico's

Financiering en renterisico zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Telkens wanneer een geldlening moet worden afgelost en herfinanciering noodzakelijk is, bestaat immers het gevaar dat de begroting geconfronteerd zal worden met hogere rentelasten. Door ontwikkelingen op de geld- of kapitaalmarkt kan de nieuwe lening duurder uitvallen dan de oude. Ook wanneer een geldlening in aanmerking komt voor renteherziening bestaat dit risico. De Wet Fido stelt grenzen aan de mate waarin een gemeente of andere decentrale overheid zich bloot kan stellen aan renterisico. Ter beperking van dit risico is zowel voor de vaste schuld (langlopende leningen) als voor de vlottende schuld (kortlopende leningen) een wettelijke grens vastgesteld. Het niet voldoen aan deze limitering kan voor de Provincie, als toezichthouder van de VNOG, aanleiding zijn om maatregelen te nemen. Preventief toezicht op het afsluiten van geldleningen behoort in laatste instantie tot de mogelijkheden.

Renterisico vaste schuld

De renterisiconorm is een wettelijke norm die betrekking heeft op de vaste schuld. Vaste schuld ontstaat wanneer leningen worden afgesloten met een rente typische looptijd van één jaar of langer. De renterisiconorm zet decentrale overheden aan tot spreiding van hun lening portefeuille en daarmee verlaging van het jaarlijks renterisico door hen te verplichten aflossingen op geldleningen en momenten van renteherziening over toekomstige begrotingsjaren te verdelen. Het is aan de besturen van de decentrale overheden zelf om binnen de renterisiconorm voor een bepaalde mate van spreiding te kiezen.

Berekening Renterisiconorm:

Begrotingstotaal 2018	: € 53,6 miljoen
Percentage	: 20%
Renterisiconorm	: € 10,7 miljoen afgerond

De risiconorm geeft aan dat jaarlijks maximaal € 10,7 miljoen van de vaste schuld in aanmerking mag komen voor aflossing of renteherziening. De VNOG is in 2018 een drietal leningen aangegaan met een totale leningsom van € 14,0 miljoen. Gezien de huidige lage rentestand zijn deze leningen afgesloten met rentevaste perioden van 10 jaar. In het verslagjaar is voor een bedrag van € 3,5 miljoen op de vaste schuld afgelost. In 2018 was geen sprake van renteherziening van een van de aangetrokken geldleningen. De VNOG heeft in 2018 dus ruimschoots aan de renterisiconorm voldaan.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet bepaalt de maximale omvang van de externe korte geldpositie. Deze zogenaamde netto vlottende schuld mag maximaal 8,2% bedragen van het totaal van de jaarbegroting van de VNOG bij aanvang van het jaar. De totale omvang van de jaarbegroting 2018 van de VNOG bedroeg bij aanvang van het jaar 2018 circa € 53,6 miljoen. De kasgeldlimiet bedraagt daarmee afgerond circa € 4,4 miljoen.

Onderstaand overzicht bevat de liquiditeitspositie in relatie tot de kasgeldlimiet, zoals bedoeld in het "Uitvoeringsbesluit Financiering Decentrale Overheden.

Alle bedragen in onderstaand overzicht x € 1.000

	Vlottende Schulden	Vlottende Middelen	Saldo	Gemiddeld	over=+/onder=- schrijding limiet
januari	1.568	469	1.099		
februari	2.013	0	2.013		
maart	2.990	107	2.884		
			kwartaal 1	1.999	-€ 2.398
april	3.779	0	3.779		
mei	1.070	266	804		
juni	2.213	915	2.213		
			kwartaal 2	2.265	-€ 2.132
juli	2.384	807	1.577		
augustus	2.642	186	2.456		
september	3.109	62	3.047		
			kwartaal 3	2.360	-€ 2.037
oktober	2.034	451	1.584		
november	2.718	412	2.307		
december	823	0	823		
			kwartaal 4	1.571	-€ 2.826
Kasgeldlimiet VNOG:					€ 4.397.000
€ 4.397.009,1 afgerond					€ 4.397.000

Begroot aan het begin van het jaar 2018 € 53.622.062
 conform artikel 2d van het uitvoeringsbesluit Financiering Decentrale Overheden
 geldt voor een gemeenschappelijke regeling een percentage van: 8,2%

Zoals uit bovenstaand overzicht blijkt is de kasgeldlimiet in 2018 niet overschreden.

Schatkistbankieren

Met ingang van 1 januari 2014 heeft het Ministerie van Financiën het voor overheidslichamen verplichte schatkistbankieren ingevoerd. De VNOG is hierdoor verplicht om overtollige middelen in rekening-courant aan te houden bij het Ministerie van Financiën. Als overtollig wordt aangemerkt alle middelen die een drempelbedrag overschrijden. Voor de VNOG is het drempelbedrag voor 2018 bepaald op € 402.165. De VNOG legt in navolgende tabel verantwoording af over de wijze waarin in 2018 de regels over schatkistbankieren zijn nageleefd.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	402,165465			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	60	183	191	147
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	342	219	211	255
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	53.622			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	53.622			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	402			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	5.411	16.658	17.589	13.548
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	60	183	191	147

Uit bovenstaande staat blijkt dat de VNOG in 2018 de regels voor het schatkistbankieren volledig heeft nageleefd.

Renteberekening jaarrekening

Voor de kapitaallasten van kazernes zijn in 2018 evenals voorgaande jaren de afgesproken projectpercentages doorbelast. Deze projectpercentages zijn gebaseerd op de ten behoeve van de financiering van de kazernes aangetrokken leningen. Aan de reguliere VNOG investeringen is in 2018 0,8% rente toegerekend.

Uitgezette externe gelden

In het treasury statuut staat dat er drie soorten kortlopende gelden ingezet kunnen worden. Het gaat om de volgende instrumenten: callgeld (daggeld), kasgeldleningen & deposito's en rekening-courantovereenkomsten.

De VNOG heeft een rekening-courant bij de BNG en drie rekeningen bij de ING. Met ingang van 1 januari 2014 heeft het Ministerie van Financiën het voor overheidslichamen verplichte schatkistbankieren ingevoerd. De VNOG is hierdoor verplicht om overtollige middelen in rekening-courant aan te houden bij het Ministerie van Financiën.

4.4. Paragraaf Bedrijfsvoering

Inleiding

De paragraaf Bedrijfsvoering is een voorgeschreven onderdeel en is bedoeld om de bedrijfsvoering toe te lichten. In de VNOG begroting is vanaf 2016 het separate programma '7. Bedrijfsvoering' opgenomen. Vandaar dat het eerste deel van de navolgende teksten één op één overeenkomt met de verantwoording op het programma 'Bedrijfsvoering' van enige pagina's terug. Het tweede deel van de paragraaf gaat in op diverse andere onderwerpen binnen de bedrijfsvoering.

Wat hebben we bereikt?

1. *Eenduidigheid beleid*: Samenhang en integraliteit van producten/diensten.
2. *Financiële positie*: Een transparantere financiële huishouding.
3. *Informatiegestuurd werken*: Intensivering informatiegestuurd werken.
4. *Mensgericht werken*: Stappen op weg naar een organisatie waarin medewerkers duurzaam inzetbaar zijn en de ruimte krijgen om zich te ontwikkelen.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1. *Eenduidigheid beleid*
 - Het team Bestuur, Strategie en Communicatie (BS&C) heeft de vergaderingen van het dagelijks en het algemeen bestuur, de Commissie Middelen, de gebiedsgebonden overleggen en MT-overleggen georganiseerd, voorbereid, begeleid en de uitkomsten verwerkt / uitgezet.
 - De jurist en beleidsadviseurs hebben gezorgd voor advisering en hebben regelingen actueel gehouden, zoals de Financiële Verordening.
 - Het team BS&C heeft bijgedragen aan projecten, programma's en aan (meerjaren) beleidsontwikkeling.
 - Het team heeft communicatieadvies gegeven over een diversiteit aan onderwerpen, gewerkt aan integraliteit (interne en externe) communicatie en communicatie activiteiten uitgevoerd.
 - Het team heeft complexe (media) vragen beantwoord en voorzien in het perspectief tijdens incidenten en calamiteiten.
2. *Financiële positie*
 - Het team Middelen heeft gezorgd voor advisering en bestuurlijke informatievoorziening op het gebied van financiën, verzekeringen en inkoop.
 - Begin 2018 is een evaluatie van de jaarrekening 2017 uitgevoerd, onder begeleiding van een werkgroep vanuit de gemeenten. De aanbevelingen uit het rapport van de evaluatie zijn gepresenteerd in het AB en vervolgens uitgevoerd.
 - Naar aanleiding van de prognoses bij de Tweede Financiële Verkenning 2018 zijn in het najaar 2018 bijsturingsmaatregelen genomen en extra controles uitgevoerd op o.a. het vrijwilligersbudget. De werkgroep Van der Jagt / Van Arkel is ondersteund.
 - Extra ondersteuning is geboden aan de afdeling Incidentbestrijding als gevolg van de invoering van de nieuwe licentie van het Veiligheidspaspoort.
3. *Informatiegestuurd werken*
 - Het team Informatie heeft het proactief beheer VNOG Domein / (operationele) informatievoorziening ingericht.
 - Het team heeft innovaties gefaciliteerd en heeft gezorgd voor veiligheidsmaatregelen en de continuïteit van de informatievoorziening en ICT-systemen.
 - Het team heeft, als uitvoering van de Strategische Agenda, een meerjaren 'Beleidsplan informatievoorziening 2019 en verder' opgesteld.
4. *Mensgericht werken*
 - Het team HRM heeft geadviseerd omtrent registratie, verslaglegging, rapportage en stuurinformatie op het gebied van personeelszaken.

- Het team heeft processen rondom personeel vereenvoudigd en geüniformeerd; een nieuw personeelsmanagement- en salarisverwerkingssysteem is aanbesteed en geïmplementeerd; start per 2019.
- De systemen zijn gekoppeld, waarbij het HRM personeelssysteem de kernregistratie van de personele gegevens is geworden en als spil fungeert voor de andere afnemende systemen.
- De RI&E is uitgevoerd; het rapport is eind 2018 opgeleverd. Het Plan van Aanpak wordt in 2019 opgesteld.

Analyse reorganisatiekosten

In de kadernota 2016-2020 is een budget van in totaal 2 miljoen (verdeeld over vier jaar) beschikbaar gesteld om de kosten van de reorganisatie ("VNOG Risicogericht") te dekken. Hierbij is bepaald dat de dekking van deze kosten binnen de begroting van de VNOG moet plaatsvinden. Over het jaar 2018 zijn de volgende kosten gemaakt die verband houden met VNOG Risicogericht:

VNOG Risicogericht	2016	2017	2018	2019 Prognose	Totaal prognose 2016-2019
Proceskosten	472	134	308	pm	914
Meerkosten OR	79	0	0	0	79
Ontslagvergoedingen	173	0	250	0	423
Boventalligheid	113	225	91	0	429
Jaarlasten	837	359	649	pm	1.845
<i>Tekort voorgaand jaar</i>	<i>0</i>	<i>337</i>	<i>196</i>	<i>345</i>	
Totaal	837	696	845	345	1.845
Jaarbudget	500	500	500	500	2.000
Saldo ultimo	-337	-196	-345	155	155

bedragen x € 1.000

Programma	Begroting na wijziging	Uitgaven 2018	Saldo	
7. Bedrijfsvoering	19	15	4	Risicogericht: Cultuur & leiderschap
8. Directie	576	634	-58	Risicogericht
Totaal	595	649	-54	
		<i>Zie voorgaande tabel bij "jaarlasten 2018"</i>		

bedragen x € 1.000

Voor salarislasteren volgen na dit jaar geen uitgaven meer die nog samenhangen met de reorganisatie en ten laste van dit budget moeten worden gebracht.

De totale reorganisatiekosten blijven naar verwachting binnen de 2 miljoen over vier jaar.

Programma Mens & Organisatie

Het programma Mens & Organisatie (M&O) was in de programmabegroting opgenomen onder programma 8. M&O was ingesteld bij de reorganisatie. Het hoofddoel van M&O was: "VNOG wil een mensgerichte organisatie zijn". In 2018 is het programma

getemporiseerd; het vormgeven van een vervolg op dit traject is opgenomen in de opdracht van het Dagelijks Bestuur aan de interim directeur.

Werkkostenregeling

Doordat de verhouding tussen de omvang van de totale loonsom en hoeveelheid personeel bij VNOG scheef ligt door het grote aantal vrijwilligers, is over het algemeen een eindheffing vanwege de Werkkostenregeling (WKR) onvermijdelijk. Om vroegtijdig inzicht te krijgen op de ontwikkeling van de WKR, berekent de VNOG met ingang van 2017 ieder kwartaal de cumulatieve effecten van de WKR per afdeling. Op die manier kan worden gezien of er een eindheffing vanwege de WKR dreigt en of bijsturing mogelijk is. Deze maatregel heeft in 2017 al effect gehad. De eindheffing was in 2017 namelijk aanzienlijk lager dan in 2016. De eindheffing voor 2018 bedraagt € 71.000, dit is in lijn met de prognoses bij de Tweede Financiële Verkenning 2018.

Risico Inventarisatie & Evaluatie (RI&E)

In 2018 is verder gewerkt aan het uitvoeren van de RI&E. De VNOG voert de RI&E in vijf fases uit:

- Fase 1: Incidentbestrijding, onderhoud, logistiek, e.d. waarbij specifiek arbeidshygiëne een rol speelt;
- Fase 2: Overige taken ten behoeve van het proces incidentbestrijding (koude en warme RI&E);
- Fase 3: De gebouwen die door de brandweer ten behoeve van de repressieve dienst gebruikt worden;
- Fase 4: De kantooromgeving (bijvoorbeeld beeldschermwerk, klimaat e.d.);
- Fase 5: Externe toets.

Fase 1 en 2 zijn afgerond. Eind 2017 is fase 3 afgerond en in 2018 is gestart met fase 4 en 5. Voor fase 4 is aan al het dagdienstpersoneel een werkbelevingsonderzoek gestuurd. Bij het maken van de vragen voor dit onderzoek zijn ook vragen opgenomen over cultuuraspecten die voortkomen uit onderzoek (motorkapoverleg) van het programma M&O. Het werkbelevingsonderzoek had een respons van 78%.

In het najaar van 2018 is het concept RI&E rapport verschenen en gepresenteerd aan het management. De externe toets is vervolgens gestart (fase 5). Begin 2019 kan vervolgens het plan van aanpak worden gemaakt. De afdelingshoofden en de teamleiders kunnen daarna (verder) aan de slag met het uitvoeren van de actiepunten.

Het programma AMS is in 2018 ingevoerd; een web-based managementsysteem waarbinnen straks de analyses en taken uit het plan van aanpak gemonitord kunnen worden. Op die manier zullen straks binnen het AMS de RI&E en de voortgang van het plan van aanpak op hoofdlijnen te volgen zijn door alle medewerkers.

Eind 2018 zijn de Arbo preventiemedewerkers aangewezen, zodat de diverse lijnen in 2019 een vervolg kunnen krijgen.

Verzekeringen

Hieronder zijn enkele cijfers opgenomen over de schadeafwikkeling in 2018. Het betreft het aantal dossiers dat in behandeling is genomen bij onze verzekeraars:

- *Ongevallen*: 16 dossiers, variërend in financiële omvang.
- *Eigendommen*: 3 dossier boven de € 500. Een aantal van 26 dossiers zijn gevallen onder de € 500 en vallen onder het eigen risico.
- *Aansprakelijkheid richting derden*: 4 dossiers
- *Rechtsbijstand*: 0 dossiers
- *Instrumenten*: 5 dossiers, met een totale omvang van circa € 7.000
- *Wagenpark*:
 - o Schadeclaim tussen: € 0 – € 5.000: 36 eigen schades, 14 derden
 - o Schadeclaim tussen: € 5.000 – € 10.000: 5 eigen schades, 1 derden
 - o Schadeclaim tussen: € 10.000 – € 25.000: 3 eigen schades, 1 derden

In 2018 zijn er ook uitkeringen over ongevallen van 2016/2017 ontvangen. Hieronder bevindt zich één uitkering van 2016: € 66.875; deze is doorbetaald aan de betreffende vrijwilliger.

In 2018 is de ongevallenverzekering opnieuw aanbesteed. De nieuwe polis loopt met ingang van 2019.

Kapitaallasten

In de begroting 2018 is een budget van € 4.650.000 opgenomen voor kapitaallasten (rente en afschrijving excl. kazernes). Hierbij werd er van uitgegaan dat 85% van de investeringen uit het Meerjarig Investeringsprogramma (MJIP) wordt gerealiseerd. In de begroting van 2018 was daarnaast nog een korting toegepast op de kapitaallasten van € 750.000 (als jaarschijf van een aflopende korting op dit budget).

In het jaar 2018 bedroeg de totale werkelijke kapitaallast € 4.291.000. Dit bedraagt circa 80% van het berekende structurele budget kapitaallasten (€ 5,4 mln. op basis van 100% realisatie van het MJIP). Als gevolg van het in 2017 uitgevoerde project "intensivering investeringen" is de investeringsomvang toegenomen. Hierdoor is de kapitaallast in 2018 ten opzichte van 2017 met 8% gestegen. Een verdere stijging ligt in het verschiet. De Kadernota 2020-2023 bevat een raming hiervan, op basis van een veranderde set met ramingsgrondslagen, zulks conform het rapport van de gemeentelijke Commissie Van der Jagt / Van Arkel.

Het overschot van € 359.000 op de kapitaallasten (€ 4.650.000 minus € 4.291.000) wordt, conform vastgesteld beleid, toegevoegd aan de egalisatiereserve kapitaallasten / materieel.

In bijlage 2 staat een overzicht van de "over te hevelen / af te sluiten kredieten".

Personeelskosten

Salarissen e.d.

Voor de beroepsformatie van de VNOG werd, ten tijde van het opmaken van de Tweede Financiële Verkenning eind augustus, een tekort verwacht op de P-kosten van € 1.738.000 (hiervan is € 848.000 overschrijding op salarissen / sociale lasten en € 890.000 overschrijding op inhuur).

Het tekort in de jaarrekening ligt in lijn met de Tweede Financiële Verkenning 2018 en bedraagt € 1.730.947. In navolgende tabel is dit gespecificeerd per afdeling:

Personeelsbudgetten	begroot		jaarrekening 2018			saldo
	salarissen c.a.	inhuur	salarissen c.a.	inhuur	totaal	
Directie	237.365	34.000	334.406	74.296	408.702	-137.337
Bedrijfsvoering	5.942.128	265.000	6.047.112	1.006.271	7.053.383	-846.255
Brandweerondersteuning	5.463.178	-	5.446.853	99856	5.546.709	-83.531
Crisisbeheersing	1.059.047	-	894.747	108.248	1.002.995	56.052
Incidentbestrijding	4.503.763	-	4.867.889	322.538	5.190.427	-686.664
Risicobeheersing	4.051.111	75.000	4.229.547	37.970	4.267.517	-141.406
GHOR	888.108	-	779.914	-	779.914	108.194
totaal	22.144.700	374.000	22.600.468	1.649.179	24.249.647	-1.730.947

In de Tweede Financiële Verkenning 2018 werd rekening gehouden met een tekort op de salariskosten van € 848.000, ondanks de vacaturestop die begin 2018 is afgekondigd. Die prognose was gebaseerd op de stand per 1 juli 2018. Het tekort op de salarissen is uitgekomen op € 456.000. Het verschil met de prognose bedraagt € 392.000. Hiervan is ca. € 225.000, te verklaren vanuit zeven na die tijd vertrokken medewerkers op management / senior niveau van wie de functie niet is ingevuld. Een bedrag van

€ 45.000 betreft het saldo van gekochte en verkochte uren (per saldo gekocht), dat niet in de prognose was meegenomen. De resterende afwijking van de prognose bedraagt € 122.000. Een deel hiervan is toe te schrijven aan de lagere werkgeverslasten als gevolg van de uitruil van het IKB, waarvan een zeer groot deel in december plaatsvindt.

In deze analyse zijn niet de kosten opgenomen van enkele vertrekregelingen, die zijn verantwoord onder de exploitatiekosten respectievelijk onder het programma 8 Directie & Control en het reorganisatiebudget VNOG Risicogericht.

Bij een volledig bezette formatie was het tekort op de salarissen aanzienlijk hoger geweest. Zoals aangegeven in het rapport van de Evaluatie Jaarrekening 2017 (blz. 23-24) en in het rapport van de gemeentelijke Commissie Van der Jagt / Van Arkel zijn de middelen voor een volledig bezette formatie niet toereikend. Het structurele tekort is berekend op ca. € 1.565.000 (loonpeil 2017). Er was in 2018 sprake van gemiddeld ca. 16 vacatures, die bewust zijn aangehouden (vacaturestop) en ter dekking van de kosten van voor specifieke werkzaamheden ingehuurde derden. Hiermee kan het "lagere" tekort op de salarissen grotendeels worden verklaard.

Inhuur

De uitgaven bedragen € 1.649.000; het tekort op inhuur bedraagt ca. € 1.275.000. Dit tekort wordt voor een bedrag van € 264.000 goedge maakt door niet begrote inkomsten (in de exploitatie) die rechtstreeks verband houden met deze inhuur: € 120.000 voor detacheringen van personeel aan met name het IFV, € 120.000 voor een claim op een leverancier, hetgeen noopte tot extra inhuur bij team Informatie en € 24.000 reguliere doorbelasting van gemaakte inhuurkosten aan Veiligheidshuis. Na aftrek van deze compenserende inkomsten resteert een tekort van € 1.011.000 op inhuur, hetgeen nog altijd meer is dan de bij de TFV 2018 afgegeven prognose van € 890.000.

Ingehuurd is er onder andere voor de volgende projecten en functies:

- Prio1!
- Beleids capaciteit voor afdeling Incidentbestrijding en Prio1!
- Communicatieadvies Prio1! en vervanging

Het project Prio1! is als een bestuursopdracht opgestart; de resultaten zijn ultimo 2018 aan de lijn overgedragen. Deze bijzondere uitgave was aan het begin van 2018 niet gepland noch begroot. In de 2^e helft van 2018 is het verloop van de uitgaven meegenomen bij het monitoren van de personeelsbegroting / inhuur derden.

Daarnaast was er sprake van inhuur, voor reguliere taken en activiteiten:

- Dagbezetting Doetinchem en Zutphen (taken incidentbestrijding, deze inhuur is naar aanleiding van de TFV2018 afgebouwd)
- Project 'Iedereen in beeld' (dekking uit vacaturegelden, een deel van het innovatiebudget (begrotingswijziging, € 125.000, en een toegekende claim op KPN wegens gebrekkig / vertraagd werk ad € 120.000)
- Teamleider HRM (2^e helft 2018; dekking uit vacature)
- Secretariaat Prio1! (2^e helft 2018; dekking uit vacature)
- Beleids capaciteit Crisisbeheersing (dekking uit vacature)
- Capaciteit Veiligheidshuis (€ 24.000, kosten worden doorbelast aan derden)
- Monteur / Uitrukmedewerker SABA (dekking uit vacature)
- Interim management afdeling Bedrijfsvoering (december, dekking uit vacature)

Vrijwilligersbudget

Er is een nadeel op het vrijwilligersbudget van € 1.138.000. Er zijn een aantal redenen voor de hogere lasten voor dit budget. De belangrijkste zijn:

- Door met name de storm in januari, de droogte in de zomer en een aantal grote en langdurige incidenten zijn er veel meer inzeturen geweest dan in een gemiddeld jaar.

- De vrijwillige postcommandanten, de testbaanleiders en assistent baanleiders voor het Periodiek Preventief Medisch Onderzoek (PPMO), de instructeurs en de vrijwilligers die onderhoudswerkzaamheden verrichten (ademblucht, gebouwen en voertuigen) vallen onder de regeling 'Niet-repressieve vrijwilligers' (NRV) en krijgen van daaruit een vergoeding. Bij de invoering van de regeling NRV is voor deze vergoedingen echter geen of te weinig budget begroot, terwijl dit wel een stijging van de loonsom vrijwilligers met zich mee heeft gebracht.
- Voor de vergoedingen van de vrijwillige postcommandanten is te weinig begroot, enerzijds doordat de postcommandanten meer uren per jaar betaald krijgen en anderzijds door een hogere uurvergoeding vanuit de NRV.
- Voor de uren voor het PPMO van de testbaanleiders en assistent-testbaanleiders, niet de gedeclareerde uren van vrijwilligers die de baan lopen, is te weinig begroot. Ditzelfde geldt voor de instructeurs en de uren voor onderhoud.
- De nieuwe Regeling Operationele Functionarissen (ROF) geeft de ruimte om mensen die niet in dienst zijn bij de VNOG aan te stellen als vrijwillige ROF-functionaris. Deze functionarissen ontvangen vanuit de loonsom van de vrijwilligers een jaarvergoeding. Bij de invoering van de ROF-regeling is hiervoor geen budget begroot, terwijl dit een stijging van de loonsom vrijwilligers met zich meebrengt. De piketvergoedingen zijn wel geraamd.
- Toen de logistieke eenheden in het leven zijn geroepen, is voor de uurvergoeding van de uitvoerende medewerkers geen budget begroot. De pelotons en de werkzaamheden zijn wel ingevoerd conform werkwijze Grootchalig Brandweeroptreden, maar dit is niet doorgerekend in de loonsom van de vrijwilligers.

4.5. Paragraaf Verbonden partijen

Inleiding

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de Veiligheidsregio een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Voor de VNOG is alleen de 'gemeenschappelijke regeling Meldkamer Oost Nederland (MON)' een verbonden partij.

Meldkamer Oost Nederland (MON)

Twee leden van het algemeen bestuur VNOG nemen deel in het algemeen bestuur van de MON. De financiële bijdrage bestaat uit een voorschot dat tweemaal per jaar wordt voldaan. De financiële middelen die beschikbaar worden gesteld zijn niet verhaalbaar in het geval de MON haar financiële verplichtingen niet nakomt. De VNOG zorgt samen met de Veiligheidsregio IJsselland, de districten NOG en IJsselland binnen de politie-eenheid Oost en de vergunninghouders ambulancezorg in de regio's NOG en IJsselland voor de financiering van de MON. De MON heeft geen eigen vermogen.

Relatie met doelstelling

Volgens de Wet veiligheidsregio's is het bestuur van de Veiligheidsregio verantwoordelijk voor het instellen en in standhouden van een gemeenschappelijke meldkamer.

Beleidsvoornemens / ontwikkelingen

Het invoeren van de Landelijke Meldkamer Organisatie met tien locaties in Nederland (waaronder Apeldoorn) zorgt voor een grote impact. Vanaf 2020 vindt er een BDUR uitname plaats die groter is dan de huidige bijdrage aan MON beheer. Uitgangspunt is om dit in te verdienen, maar doordat de nieuwe meldkamer pas in 2022 operatief is gaat dit voor de jaren 2020 en 2021 vermoedelijk niet lukken.

Het bestuurlijk belang

J.C.G.M. Berends, DB lid MON.

J.W. Wiggers, DB lid MON.

Het financieel belang

Bijdrage 2018: € 552.333,-

Omvang Eigen- Vreemd vermogen MON

Eigen vermogen: 1-1-2018: € 0,- 31-12-2018: € 0,-

Vreemd vermogen: 1-1-2018: € 1.690.000,- 31-12-2018: € 1.075.000,-

De omvang van het verwachte resultaat 2018 voor de MON bedraagt € 0,-.

Wel bestuurlijk belang, maar geen financieel belang

Het verdient de aanbeveling om in deze paragraaf ook die partijen te noemen waar de VNOG wel een bestuurlijk belang in heeft, maar geen financieel belang. Naar de letter zijn dit daardoor geen formele 'verbonden partijen'. Voor de VNOG gaat het om het IFV en de BOGO:

- Het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV) is een bij wet opgericht zelfstandig bestuursorgaan (ZBO). Een ZBO is een bestuursorgaan van de centrale overheid dat bij de wet, krachtens de wet bij algemene maatregel van bestuur of krachtens de wet bij ministeriële regeling met openbaar gezag is bekleed, en dat niet hiërarchisch ondergeschikt is aan een minister. De positie van het IFV is vastgelegd in de Wet veiligheidsregio's. De 25 voorzitters van de veiligheidsregio's vormen samen het algemeen bestuur van het IFV. Het bestuur is verantwoordelijk voor alle taken en werkzaamheden die het IFV uitvoert in het kader van de Wet veiligheidsregio's. Het bestuur stelt jaarlijks de begroting met bijbehorend jaarplan, de jaarrekening en het jaarverslag vast en eens per vier jaar een meerjarenbeleidsplan. Hiermee bepaalt het bestuur de ambitie van het IFV. Ook is het bestuur verantwoordelijk voor concrete zaken als het certificeren van aanbieders van brandweeropleidingen. In de kaderwet

ZBO's wordt geregeld dat het besluit tot vaststelling van de begroting de goedkeuring behoeft van de Minister. Eveneens wordt geregeld dat het besluit tot vaststelling van de jaarrekening de goedkeuring van de Minister behoeft. Indien gedurende het jaar aanmerkelijke verschillen ontstaan of dreigen te ontstaan tussen de werkelijke en de begrote baten en lasten dan wel inkomsten en uitgaven, doet een ZBO daarvan onverwijld mededeling aan de Minister.

- De stichting Brandweeropleidingen Gelderland Overijssel (BOGO) ontwikkelt en verzorgt brandweeropleidingen in opdracht van zes veiligheidsregio's. Het algemeen bestuur bestaat uit drie burgemeesters en de zes regionaal commandanten / directeuren van de aangesloten veiligheidsregio's. In principe is de stichting zelf aansprakelijk voor de schulden die worden gemaakt. De bijdrage aan de BOGO is direct gekoppeld aan het soort en aantal afgenomen opleidingen.

4.6. Toekomstparagraaf

Inleiding

Deze paragraaf schetst komende ontwikkelingen.

Opgavegericht begroten

De VNOG staat voor een heldere maatschappelijke opgave, namelijk: "*Minder incidenten, slachtoffers en schade*". Deze hoofdopgave is, conform het organisatieplan van de VNOG, uitwerkt in een aantal opgaven:

1. Voorkomen en beperken van incidenten, rampen en crisis
2. Bestrijden van incidenten, rampen en crisis
3. Herstel van ontwrichte situaties
4. Risicogericht werken
5. Informatiegestuurd werken
6. Zelforganiserend vermogen stimuleren
7. Doelmatige en mensgerichte bedrijfsvoering voeren

De VNOG wil op termijn haar begroting opgavegericht gaan formuleren: de opgaven van de organisatie komen centraal te staan. Hiermee wordt beoogd doelgericht keuzes te kunnen maken en (bij) te kunnen sturen. Alle inspanningen die de organisatie verricht dienen in het teken te staan van de opgave van de organisatie. Bezien wordt op welke manier de financiële informatievoorziening gekanteld wordt en hoe dit in de begroting vorm krijgt. Uiteraard zal dit hand in hand moeten gaan met een goed overzicht in de financiën per organisatieonderdeel. Dit is nodig voor een goede budgetbewaking om financieel in control te komen. Om opgavegericht te werken is tijd nodig. Dit wordt geleidelijk ingevoerd. De wijze waarop de VNOG dit gaat vormgeven, wordt nog nader bepaald. In de komende begroting 2020 worden de eerste stappen gezet. De afdelingsprogramma's in deze begroting worden meer vanuit de zeven opgaven beschreven. En de programma's Incidentbestrijding en Brandweerondersteuning krijgen als eerste prioriteit om opgavegericht op te bouwen.

Samenwerking en risicogericht

Veiligheid is het taakveld waarvoor de VNOG is ingesteld. Samenwerking is daarin het sleutelwoord dat ook centraal staat in de missie: "*samen werken aan veiligheid*". De partners van de VNOG hebben in het visitatie traject (AB maart en juni 2018) nadrukkelijk aangegeven dat de VNOG hierin nog meer het voortouw mag nemen. De VNOG is het coördinatiepunt rondom veiligheid en neemt initiatief om alle organisaties, actief in de regio op het gebied van veiligheid, te betrekken.

Daarbij ligt de focus op een risicogerichte aanpak. Dit betekent dat het risicoprofiel de basis vormt voor het richten van de activiteiten. De VNOG legt zich toe op de taak van adviseur (brand-)veiligheid en zelfredzaamheid op basis van de geprioriteerde risico's. Daarnaast is de VNOG coördinerend netwerkpartner in fysieke veiligheid en crisisbeheersing. Het hulpverleningspotentieel wordt zodanig over de regio verdeeld dat hulpvraag (mogelijke incidenten) en hulpaanbod (materieel) zo goed mogelijk op elkaar zijn afgestemd. De uitvoerende brandweerorganisatie en crisisstructuur, met de bijbehorende vakbekwaamheidsactiviteiten zijn gebaseerd op risico's. De VNOG beoogt hiermee haar doelmatigheid te verhogen, de energie wordt ingezet op de incidenttypen die aan de orde (kunnen) zijn in de regio.

Ontwikkelingen - extern

Het VNOG bestuur heeft in 2017 een Strategische Agenda 2017-2020 vastgesteld. Op deze agenda staan onderwerpen die de komende jaren bestuurlijke keuzes en/of prioriteit vragen, bijvoorbeeld vanwege maatschappelijke ontwikkelingen. Het zijn de onderwerpen die voor de toekomst van belang zijn en waar de organisatie zich op moet voorbereiden. De onderwerpen komen overeen met thema's die ook op de landelijke agenda staan, zoals voldoende (vrijwillig) personeel, een toekomstbestendig model voor

spreading en paraatheid, versterking bevolkingszorg, zelfredzaamheid en inwonerpacticipatie, de komende Omgevingswet en informatievoorziening.

De samenleving wordt gekenmerkt door snelle technologische en infrastructurele ontwikkelingen, een toenemende invloed van de (sociale)media, zelf organiserend vermogen, economische en demografische veranderingen en groter wordende veiligheidsrisico's. Om aansluiting met de maatschappij te kunnen behouden is het noodzakelijk dat de VNOG hierop inspeelt en zich blijft ontwikkelen. Met name de thema's informatie gestuurd werken en zelf organiserend vermogen (burgerkracht) hebben de aandacht van de VNOG. De VNOG stimuleert burgers, instellingen en bedrijven tot zelfredzaamheid en het nemen van eigen verantwoordelijkheid. Informatie is de basis voor goede besluitvorming en effectieve inzet, dit wordt mogelijk gemaakt door een gevalideerd en gedeeld actueel beeld van de situatie.

De onderwerpen op de agenda zijn/worden uitgewerkt. Al naar gelang het onderwerp bestaat deze uitwerking uit onderzoeksrapporten, visievormende documenten, pilots of nieuw beleid. Sinds 2017 zijn de onderwerpen 'energietransitie / duurzaamheid' en 'verschuivende / veranderende arbeidsverhoudingen' (zoals de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren) ook een steeds belangrijkere rol gaan spelen.

Ontwikkelingen - intern

Naast de beleidsinhoudelijke doelen vraagt ook de organisatie aandacht. Per 1 januari 2017 is de VNOG in zijn huidige vorm van start gegaan waarbij de clusterorganisaties en het concern zijn samengevoegd tot een organisatie met één begroting. Tegelijkertijd is ook het nieuwe financiële verdeelmodel voor verdeling van gemeentelijke bijdragen ingevoerd. Het gevolg was dat een aantal gemeenten minder en een aantal gemeenten meer zijn gaan bijdragen aan de VNOG dan in het verleden. Ook hebben verdeeld over de afgelopen jaren substantiële bezuinigingen plaatsgevonden dan wel zijn taakverzwaringen zonder aanvullende middelen doorgevoerd. Tegelijkertijd is de repressieve dienstverlening op straat voortgezet, heeft de inrichting van de organisatie zijn beslag gekregen en moesten de ambities (Strategische Agenda) worden waargemaakt.

De afgelopen periode hebben zich verschillende organisatorische en financiële ontwikkelingen voorgedaan: zo zijn uitdagingen voor de organisatie (inrichting) en toekomstambities geconstateerd, knelpunten op de brandweerposten en verwachte forse financiële overschrijdingen van de begroting. Diverse onderzoeken/rapporten uit 2018 bevestigden dit beeld, zoals het rapport van de Evaluatie jaarrekening 2017 (AB juni 2018), de Tweede Financiële Verkenning 2018 (AB november 2018) en het rapport van de gemeentelijke Commissie (Commissie Van der Jagt - Van Arkel). De rapporten bevatten diverse aanbevelingen, waarvan de uitvoering ter hand is genomen, maar de afronding tijd vergt.

Bestuursopdracht directeur en Agenda versterking VNOG

Het bestuur heeft een interim-directeur / hoofd Incidentbestrijding aangetrokken en een Bestuursopdracht voor deze directeur opgesteld. De opdracht is om kritisch te kijken naar de organisatie inrichting en -aansturing en met voorstellen te komen.

In 2019 moeten belangrijke stappen worden gezet om de VNOG op orde te brengen. Aansluitend op de Bestuursopdracht aan de directeur is daarom een Agenda voor versterking VNOG opgesteld. De Agenda bestaat uit de te zetten stappen op de korte termijn, middellange termijn (periode tot eind 2019) en lange termijn (periode tot 2020 en verder).

Op de middellange termijn worden de financiële gevolgen van de Kadernota 2020-2023 verwerkt in de begroting en wordt een deel van de bestuursopdrachten van de Strategische Agenda uitgewerkt. Daarnaast wordt de werkwijze van de VNOG gezien. In

de bestuurlijke tweedaagse in september 2019 worden op basis van de resultaten voorstellen voorgelegd zodat bestuurlijke keuzes kunnen worden gemaakt.

Op de lange termijn - 2020 en verder - worden de bestuursopdrachten van de Strategische Agenda en de resultaten van de Bestuursopdracht van de interim directeur (verder) uitgewerkt en verwerkt in de volgende Kadernota's (2021 en 2022).

II. Jaarrekening

5. Balans per 31 december 2018

ACTIVA

	ultimo 2018	ultimo 2017
VASTE ACTIVA		
<i>Materiële vaste activa</i>		
investeringen met een economisch nut	47.894.840	44.846.781
investeringen vooruitbetaald		33.275
Totaal materiële vaste activa	47.894.840	44.880.056
VLOTTENDE ACTIVA		
<i>Uitzettingen < 1 jaar</i>		
Vorderingen op openbare lichamen	306.984	35.198
Uitzettingen in 's Rijks schatkist < 1 jaar		0
Rekening courant verhouding met Rijk		0
Overige vorderingen	51.150	244.036
Overige uitzettingen		0
Totaal Uitzettingen < 1 jaar	358.134	279.234
Liquide middelen	44.166	19.764
<i>Overlopende activa</i>		
Nog te ontvangen bedragen overheidslichamen	408.945	0
Overige nog te ontvangen bedragen	213.443	632.229
Vooruitbetaalde bedragen	1.790.718	1.578.819
Vooruitontvangen facturen		303.588
Totaal Overlopende activa	2.413.106	2.514.636
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	2.815.406	2.813.634
TOTAAL ACTIVA	50.710.246	47.693.690

PASSIVA

	ultimo 2018	ultimo 2017
VASTE PASSIVA		
<i>Eigen Vermogen</i>		
Nog te bestemmen resultaat	-2.354.917	929.911
Algemene reserve	400.896	440.896
Bestemmingreserve	558.504	-
Egalisatiereserve afschrijvingen	959.888	404.314
Totaal Eigen Vermogen	-435.629	1.775.121
Voorzieningen	779.923	616.725
<i>Vaste schulden > 1 jaar</i>		
Onderhandse lening binnenlandse banken en overige financiële instellingen	36.686.095	25.212.481
Onderhandse lening van openbare lichamen	6.203.364	7.176.937
Totaal Vaste schulden > 1 jaar	42.889.459	32.389.418
TOTAAL VASTE PASSIVA	43.233.753	34.781.264
VLOTTENDE PASSIVA		
<i>Netto vlottende schulden < 1 jaar</i>		
Kasgeldlening	0	2.000.000
Banksaldi	823.336	3.004.232
Overige schulden	1.576.678	2.796.530
Totaal Netto vlottende schulden < 1 jaar	2.400.014	7.800.762
<i>Overlopende passiva</i>		
Vooruitontvangen bedragen van Europese en Nederlandse overheidslichamen	0	0
Overige Vooruitontvangen bedragen	90.278	107.070
Overige overlopende passiva	4.986.201	5.004.594
Totaal Overlopende passiva	5.076.479	5.111.664
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	7.476.493	12.912.426
TOTAAL PASSIVA	50.710.246	47.693.690

6. Overzicht van baten en lasten

	Primaire begroting 2018	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018
Lasten			
Programma 1. Risicobeheersing	4.193.679	4.508.057	4.607.670
Programma 2. Incidentbestrijding	10.881.568	11.746.637	13.580.374
Programma 3. Brandweerondersteuning	16.844.080	17.712.687	18.170.610
Programma 4. Crisisbeheersing	1.134.491	1.233.821	1.127.624
Programma 5. GHOR	1.427.539	1.484.294	1.440.874
Programma 6. MON	1.833.474	2.473.767	1.859.038
Programma 7. Bedrijfsvoering	10.213.702	10.394.836	10.736.489
Programma 8. Directie, Control en Staf	1.223.533	936.634	1.342.895
Programma 9. Alg. Dekkingsmiddelen	2.781.293	1.034.425	742.754
Programma 10. Kazernes, etc.	3.088.703	3.738.269	3.944.095
Totaal lasten	53.622.062	55.263.427	57.552.423
Baten			
Programma 1. Risicobeheersing	295.746	130.526	163.107
Programma 2. Incidentbestrijding	0	14.640	23.607
Programma 3. Brandweerondersteuning	1.430.831	1.580.831	1.617.312
Programma 4. Crisisbeheersing	0	0	19.230
Programma 5. GHOR	131.500	0	60.047
Programma 6. MON	527.756	1.082.580	404.743
Programma 7. Bedrijfsvoering	5.100	25.100	226.862
Programma 8. Directie, Control en Staf	0	50.000	84.141
Programma 9. Alg. Dekkingsmiddelen	48.142.426	48.216.090	48.798.529
Programma 10. Kazernes, etc.	3.088.703	3.738.269	3.944.095
Totaal Baten	53.622.062	54.838.036	55.341.673
Saldo voor inzet reserve	0	425.391	2.210.748
Toevoegingen reserves	0	645.419	1.031.319
Onttrekkingen reserves	0	1.070.810	887.152
Mutaties reserves	0	-425.391	144.167
Saldo na inzet reserve	0	0	2.354.917
Saldo resultaat			-2.354.917
Verwerking eenmalige bijdrage J&V			-500.000
Resultaat na bestemming			-2.854.917

6.1. Rekening per taakveld

Progr.	0.1 bestuur		0.10 mutaties reserves		0.4 overhead		0.5 treasury		1.1 crisisbeheersing en brandweer		totaal	
	uitgaven	inkomsten	uitgaven	inkomsten	uitgaven	inkomsten	uitgaven	inkomsten	uitgaven	inkomsten	uitgaven	inkomsten
1	-	-	-	-	508.115	-	-	-	4.099.556	163.107	4.607.671	163.107
2	-	-	5.436	-	770.712	11.824	-	-	12.809.662	11.783	13.585.810	23.607
3	-	-	176.842	421.698	1.968.202	590	-	-	16.202.408	1.616.722	18.347.452	2.039.010
4	-	-	65.001	-	118.235	-	-	-	1.009.389	19.230	1.192.625	19.230
5	-	-	2.829	-	68.552	-	-	-	1.372.322	60.047	1.443.703	60.047
6	-	-	-	3.454	101.037	-	-	-	1.758.001	404.743	1.859.038	408.197
7	488.945	-	507.941	-	8.914.762	225.862	-	-	1.332.782	1.000	11.244.430	226.862
8	-	-	-	-	58.701	-	-	-	1.284.194	84.141	1.342.895	84.141
9	-	-	273.270	462.000	269.667	48.205.351	426.650	562.411	46.437	30.767	1.016.024	49.260.529
10	-	-	-	-	-	-	-	-	3.944.095	3.944.095	3.944.095	3.944.095
Tot.	488.945	-	1.031.319	887.152	12.777.983	48.443.627	426.650	562.411	43.858.846	6.335.635	58.583.743	56.228.825

6.2. Verklaring resultaat 2018 op hoofdlijnen

Hieronder zijn de grootste verschillen tussen de begroting 2018 (na wijzigingen) en de realisatie toegelicht.

Bedragen in € en x1.000

Kostensoorten	Begroting na wijzigingen	Werkelijke uitgaven en inkomsten	Saldo
Personeelskosten excl. MON	22.145	22.600	-455
Inhuur	374	1.649	-1.275
Vrijwilligersvergoedingen	6.814	7.952	-1.138
Afschrijvingsresultaat	4.332	4.109	223
Exploitatie programma's met uitzondering van MON	12.550	12.502	48
Programma MON	1.391	1.454	-63
Subtotaal	47.606	50.266	-2.660
Algemene dekkingsmiddelen (programma 9)	-47.181	-48.055	874
Jaarrekeningresultaat voor bestemming	425	2.211	-1.786
Bedrijfsvoeringsreserve	553	45	508
Jeugdbrandweer Oost Gelre	-	5	-5
Jaarrekeningresultaat 2017	-930	-422	-508
Algemene reserve	-40	-40	-
Mutaties egaliseringsreserve materieel			
- renteresultaat	-	136	-136
- resultaat afschrijvingsbudgetten	-	223	-223
- verkoop materieel en overige mutaties	-8	197	-205
Mutaties reserves	-425	144	-569
Jaarrekeningresultaat voor bestemming (na mutatie reserves)	-	2.355	-2.355
Verwerking eenmalige bijdrage J&V ivm meldkamer			-500
Jaarresultaat na bestemming			-2.855

Er wordt een negatief jaarresultaat 2018 verwacht van € 2,355 mln. en na bestemming een reëel resultaat van € 2,855 mln. Dit verschil van het resultaat vóór en na bestemming zit in de bijdrage in de (nog te verwachten) frictiekosten meldkamer van het Ministerie van VenJ ad € 500.000 (opgenomen onder 'Algemene dekkingsmiddelen, programma 9). Deze bijdrage is in 2018 ontvangen (zoals vermeld in het AB voorstel d.d. 29 maart 2018), maar is door het Ministerie geormerkt voor het opvangen van de frictiekosten. Hiertoe dient een bestemmingsreserve te worden gevormd. Een voorstel hiertoe volgt in juni 2019. Deze handelwijze is afgestemd met de controlerend accountant.

Saldo uit reguliere bedrijfsactiviteiten

Het saldo uit reguliere bedrijfsactiviteiten (programma 1-8) bedraagt € 2,66 miljoen negatief. Exclusief afschrijvingen, die in de programma's verantwoord worden, is dit € 2,43 miljoen negatief. In de Tweede Financiële Verkenning 2018 werd een tekort van € 2,49 miljoen als prognose afgegeven.

Personeelskosten

Het tekort op de *salarissen c.a.* is uitgekomen op € 455.000. Dit is het saldo van het berekende structurele tekort op de personeelsbegroting bij een volledig bezette formatie en de onderuitputting door het hebben van vacatures.

De overschrijding op *inhuur* bedraagt € 1.275.000. Hier staat tegenover een aantal één-op-één gerelateerde inkomsten (uit detachering e.d.), die verantwoord zijn in de exploitatie, ad € 264.000. Het resterende tekort op inhuur bedraagt € 1.011.000. In de Tweede Financiële Verkenning 2018 werd een tekort van € 890.000 voorspeld.

Vrijwilligersvergoedingen

Het tekort op de vrijwilligersvergoeding bedraagt € 1.138.000. Naast een aantal grote incidenten en de droge zomer wordt dit in hoofdzaak verklaard door het eind 2017:

- vaststellen van de regeling NRV (niet repressieve vrijwilligers)
- herzien van de ROF-regeling (meer vrijwilligers hebben deze functies)
- invoeren van een nieuwe werkwijze grootschalig optreden (logistieke eenheden)

waarvan het gebruik en de financiële implicaties onvoldoende doordacht – en dus begroot – zijn. In de Tweede Financiële Verkenning 2018 werd een tekort van € 1.053.000 voorspeld.

Exploitatie

Nadat in de Tweede Financiële Verkenning 2019 een tekort zich aankondigde is een aantal beheersmaatregelen genomen. Voor de exploitatie-uitgaven zijn deze vertaald in een begrotingswijziging. Daarin is per saldo een aantal budgetten verlaagd. Het resultaat op de – verlaagde – exploitatiebudgetten is € 48.000 positief.

Op programma 9 is de “tegen”-post opgenomen: een uitgavenbudget waarmee de begroting technisch in evenwicht bleef. Hier zijn geen uitgaven op gedaan en hier ontstaat dus een overschot. Dit is op begrotingsbasis het voordelig effect van de genomen maatregelen (het verlagen van het voorspelde tekort). Van het totale overschot ad € 874.000 bestaat € 136.000 uit het renteresultaat en € 500.000 uit de in 2018 ontvangen eenmalige bijdrage van het Ministerie voor frictiekosten van de meldkamer.

Kapitaallasten (afschrijving en rente)

Voor een toelichting op de kapitaallasten wordt verwezen naar de paragraaf Bedrijfsvoering (paragraaf 4.4.). Een voordeel van € 359.000 is behaald, daarvan uit rente € 136.000 in programma 9 en uit afschrijvingen € 223.000 in diverse begrotingsprogramma's. Dit voordeel wordt, conform vastgesteld beleid, in de egalisatiereserve materieel gestort. Dit bedrag is in lijn met de Tweede Financiële Verkenning 2018.

Mutaties reserves

Aan de egalisatiereserve materieel is – naast dit voordeel op de kapitaallasten - toegevoegd de opbrengst van verkoop van materieel ad € 205.000. Het voordelig saldo van de jaarrekening 2017 ad € 930.000 is voor € 508.000 toegevoegd aan de bedrijfsvoeringreserve en voor € 422.000 bestemd voor uitgaven in de diverse programma's.

Structureel en incidenteel

Het tekort op de personeelskosten is in principe structureel. Conform Evaluatie Jaarrekening 2017 / gemeentelijke Commissie Van der Jagt / Van Arkel wordt de formatie geraamd; kosten van inhuur moeten worden gedekt uit onderuitputting door vacatures. Een deel van de inhuuruitgaven is incidenteel, nl. voor het project “Prio1!”. Uiteraard kan een bezinning op de omvang van de formatie – organisatie brandweezorg, besturing, overhead – leiden tot een andere personeelsbegroting.

Het reorganisatiebudget Risicogericht ($4 \times € 500.000 = € 2.000.000$, 2016-2019) is meerjarig incidenteel, maar is ingepast in de meerjarenbegroting (na afloop van deze periode valt er dus geen budget meer vrij). Hier zijn de incidentele kosten van enkele vertrekregelingen verantwoord.

Het tekort op de vrijwilligersvergoeding is aangemerkt als deels structureel en deels incidenteel, althans niet geheel voorspelbaar, want afhankelijk van incidenten. Een bezinning op de organisatie van de brandweezorg en op de regelingen voor vrijwillige medewerkers van de VNOG kan leiden tot een andere begroting.

De exploitatiekosten zijn structureel van aard.

De kapitaallasten zijn structureel. In de Kadernota 2020-2023 wordt ingegaan op de nieuwe ramingsgrondslagen voor het MJIP en deze lasten.

Begrotingsrechtmatigheid

De jaarrekening 2018 sluit met een nadelig saldo. Op zes van de tien begrotingsprogramma's is sprake van een overschrijding. Deze budgetoverschrijdingen passen binnen het bestaande beleid: de in het jaarverslag toegelichte activiteiten passen binnen de inhoudelijke doelstellingen van de VNOG, zoals die in de begroting 2018 zijn geformuleerd. Nieuw beleid is in de begroting niet opgenomen; afwegingen daarover vinden pas plaats bij gelegenheid van de Kadernota 2021-2024.

De kostenoverschrijding op jaarbasis is tussentijds gemeld aan het Dagelijks Bestuur, de Commissie Middelen en aan Algemeen Bestuur. Het rapport Evaluatie Jaarrekening 2017 bevatte een analyse van de begroting in structurele zin; tijdens de totstandkoming van dit rapport, alsmede bij de behandeling van het rapport in bovengenoemde vergaderingen, zijn negatieve beelden geschetst, zowel voor het begrotingsjaar 2018 als voor de middellange termijn.

Vanwege het werk aan voornoemde Evaluatie is de Eerste Financiële Verkenning 2018 alleen in een light-versie verschenen, in de vorm van een memo aan de portefeuillehouder d.d.3 juli. De portefeuillehouder heeft dit beeld onmiddellijk gedeeld in het Dagelijks Bestuur. Het beeld kwam overeen met het rapport Evaluatie Jaarrekening 2017, dat in dezelfde periode aan het Algemeen Bestuur werd gepresenteerd. De overschrijding op het budget vrijwilligersvergoeding was in toen nog niet in beeld. De Tweede Financiële Verkenning 2018 is vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 1 november 2018 op basis van een voorstel van het Dagelijks Bestuur op 4 oktober. In deze verkenning is een nadelig saldo van € 2.488.099 voorspeld. De uitkomst van de Jaarrekening 2018 bedraagt € 2.855.000 en wijkt in zijn samenstellende bestanddelen niet substantieel af van de Tweede Financiële Verkenning 2018.

De verkenning bevat voor zowel de exploitatie als de personele kosten (salarissen en inhuur) een analyse van de begrote en voorspelde bedragen *per programma*. Tevens werd een overschrijding op het vrijwilligersbudget (programma Incidentbestrijding) gemeld. De hieruit voortvloeiende begrotingswijziging is vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 13 december 2018. In dit voorstel aan het Algemeen Bestuur is expliciet gemaakt en gemotiveerd, dat deze begrotingswijziging alleen de exploitatie-uitgaven betrof en niet de personele uitgaven, noch het vrijwilligersbudget. Deze handelwijze is niet in strijd met de budgetregels zoals afgesproken met het Algemeen Bestuur. In de Financiële Verordening VNOG 2018, vastgesteld 14 december 2017 is bepaald: Art. 6.2: Het dagelijks bestuur informeert het algemeen bestuur als het verwacht, dat de lasten van een programma de geautoriseerde lasten substantieel overschrijden, Art. 7: Het dagelijks bestuur legt aan het algemeen bestuur periodiek ter besluitvorming een tussentijdse rapportage voor over de afwijkingen op programma's en investeringen uit de begroting.

Aan bovenstaande bepalingen, die het vaststellen van een begrotingswijziging niet dwingend voorschrijven, is voldaan. Doordat in deze jaarrekening de overschrijdingen (en onderschrijdingen) goed herkenbaar zijn opgenomen, stelt dit het Algemeen Bestuur in staat deze uitgaven – die tevens binnen het uitgezette beleid zijn gebleven – door het vaststellen van de jaarrekening achteraf te autoriseren.

6.3. Specificatie per programma

Per programma is er een tabel met de realisatie per product opgesteld en een tabel met een toelichting op overschrijdingen en overschotten vanaf € 25.000.

Programma 1. Risicobeheersing

Product	Primaire begroting 2018	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018
Risicobeheersing Algemeen	3.399.442	37.174	29.390
Risicobeheersing salarissen leidinggevenden	493.161	487.127	508.115
Zorg voor personeel	14.905	5.405	6.670
Innovatie Risicobeheersing	50.000	169.100	151.436
Scholing doorontwikkeling binnen programma	10.000	10.000	8.886
Advieswerkzaamheden	20.000	95.000	60.622
Natuurlijke omgeving	5.000	5.000	666
Promotiemateriaal	40.000	30.000	27.160
Bewustwording	30.000	30.000	75.767
Brandpreventieweken	30.000	30.000	4.715
Educatie	10.000	10.000	0
Scholing doorontwikkeling binnen programma	6.000	6.000	0
RB team Achterhoek Salarissen ca	0	966.220	1.109.042
Innovatie risicobewustwording	4.000	4.000	0
RB team Veluwe Salarissen ca	0	697.205	724.333
Brandrisicoprofiel	2.000	2.000	3.388
Ontwikk.kstn Monitoring, Risico en Incidententeam	37.000	37.000	17.836
Brandonderzoek	40.000	20.000	12.076
RB team IJsselstreek Salarissen ca	0	424.429	413.828
Innovatie Informatiegestuurd werken	2.171	2.171	2.975
RB team Apeldoorn Salarissen ca	0	978.905	924.698
RB team Ondersteuning Salarissen ca	0	165.263	196.548
RB team MRI Salarissen ca	0	296.058	329.519
Totaal lasten	4.193.679	4.508.057	4.607.670
Risicobeheersing Algemeen	295.746	130.526	161.512
Bewustwording	0	0	1.595
Totaal baten	295.746	130.526	163.107
Saldo voor bestemming	3.897.933	4.377.531	4.444.563
Saldo na bestemming	3.897.933	4.377.531	4.444.563
Saldo programma resultaat			67.032-

Toelichting

Nadeel op de personele kosten (-178.436). Voordeel op budget inhuur derden (37.030). Per saldo een nadeel. Voor een toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Bedrijfsvoering (paragraaf 4.4.) van deze jaarstukken.	-141.406
Voordeel op het team MRI/ Brandonderzoek. De temporisering van de activiteiten van dit team in tweede halfjaar 2018 heeft geleid tot een onderschrijding van de begroting.	24.896
Per saldo voordeel op het team Bewustwording / Brandveilig leven. Binnen het team Brandveilig leven worden diverse producten onderkend die allen bijdragen aan Bewustwording bij de burgers. Het onderscheid tussen de diverse producten is zeer beperkt, zodat besloten is voor 2019 deze budgetten onder te brengen onder één product Bewustwording. Bij de analyse in 2018 zijn deze gelijksoortige activiteiten ook als één product beschouwd. Per saldo is op het "product Bewustwording" een voordeel behaald.	3.952
Saldo diverse voor- en nadelen elk voor zich kleiner dan 25.000. De temporisering van de activiteiten in het tweede halfjaar 2018 heeft op diverse plaatsen tot voordelen geleid.	45.524
Totaal negatief	-67.032

Programma 2. Incidentbestrijding

Product	Primaire begroting 2018	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018
Incidentbestrijding Algemeen	3.301.193	331.344	381.170
Incidentbestrijding Vrijwilligers Brandweer	6.652.213	6.814.462	7.963.477
Zorg voor personeel	28.000	40.000	34.043
IB salariskosten leidinggevend	598.602	722.266	757.426
Incidentbestrijding jeugdbrandweer	0	14.757	13.286
Incidentbestrijding Reddingsbrigade	0	11.500	11.546
Optimalisering ondersteuning posten	0	0	177.989
Open dagen Achterhoek	2.500	1.600	3.499
Personeelvereniging Achterhoek	37.640	59.640	64.604
Brandweerwedstrijden Achterhoek	6.250	6.250	5.460
Jeugdbrandweer Achterhoek	3.750	0	0
Bijkomende kosten inzet Achterhoek	12.500	12.500	16.459
Werving vrijwilligers Achterhoek	0	0	0
Teambuilding Achterhoek	0	0	6.662
IB team Achterhoek Salarissen ca	0	389.083	391.173
Open dagen Apeldoorn	2.500	100	1.083
Personeelvereniging Apeldoorn	37.640	40.640	33.064
Brandweerwedstrijden Apeldoorn	6.250	6.250	3.198
Jeugdbrandweer Apeldoorn	3.750	0	0
Oud leden Apeldoorn	1.000	1.000	530
Bijkomende kosten inzet Apeldoorn	12.500	6.500	20.747
Werving vrijwilligers Apeldoorn	0	0	0
Teambuilding Apeldoorn	0	0	5.410
IB team Apeldoorn Salarissen ca	0	2.126.597	2.361.059
Open dagen IJsselstreek	2.500	0	82
Personeelvereniging IJsselstreek	37.640	44.640	40.186
Brandweerwedstrijden IJsselstreek	6.250	6.250	2.504
Jeugdbrandweer IJsselstreek	3.750	0	0
Bijkomende kosten inzet IJsselstreek	12.500	3.500	3.145
Teambuilding IJsselstreek	0	0	997
IB team IJsselstreek Salarissen ca	0	114.920	165.910
Nazorg evaluatie	5.000	8.000	9.558
Oefenen voor Grootschalig optreden	20.000	5.000	283
Implementatie planvorming en procedures	10.000	3.000	1.152
Fire Bucket Operations (IFV)	0	0	0
IB team OV Salarissen ca	0	736.172	799.295
Innovatie operationele voorbereiding	15.000	6.000	10.882
Open dagen Veluwe	2.500	900	1.678
Personeelvereniging Veluwe	37.640	60.640	57.452
Brandweerwedstrijden Veluwe	6.250	6.250	14.340
Jeugdbrandweer Veluwe	3.750	0	0
Bijkomende kosten inzet Veluwe	12.500	12.500	15.511
Werving vrijwilligers Veluwe	0	0	0
Teambuilding Veluwe	0	0	13.414
IB team Veluwe Salarissen ca	0	154.376	192.101
Totaal lasten	10.881.568	11.746.637	13.580.374
Incidentbestrijding Vrijwilligers Brandweer	0	0	11.783
Incidentbestrijding jeugdbrandweer	0	14.640	11.824
Totaal baten	0	14.640	23.607
Saldo voor bestemming	10.881.568	11.731.997	13.556.766
Mutaties reserves	0	0	5.436
Totaal lasten	0	0	5.436
Mutaties reserves	0	0	5.436
Saldo na bestemming	10.881.568	11.731.997	13.562.203
Saldo programma resultaat			1.830.206-

Toelichting

Nadeel op salarissen en inhuur. Voor een toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Bedrijfsvoering (paragraaf 4.4.) van deze jaarstukken.	-686.664
Nadeel op vrijwilligersvergoeding. Voor een toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Bedrijfsvoering (paragraaf 4.4.) van deze jaarstukken.	-1.137.232
Diverse nadelen elk voor zich kleiner dan 25.000, te weten: – Bij de Tweede Financiële Verkenning is aangegeven, dat de overige exploitatiebudgetten van afdeling Incidentbestrijding in totaliteit binnen de begroting blijven. Onderling zijn er wel over- en onderschrijdingen. Doordat er in 2018 nog geen nieuwe afspraken waren over geharmoniseerde bijdragen aan de personeelsverenigingen, zijn deze budgetten overschreden. Dit is "terugverdiend" door terughoudend te zijn met de uitgaven bij het team operationele informatievoorziening en de algemene budgetten bij de afdeling. De middelen, die beschikbaar zijn gesteld voor het ontwikkelen van een app ten behoeve van de vrijwilligers zijn hieraan niet uitgegeven. De reden hiervoor is, dat na de totstandkoming van de Tweede financiële verkenning erg terughoudend met uitgaven is omgegaan. Per saldo nadeel.	-873
Saldo voor bestemming	-1.824.769
Van de voormalige Stichting Jeugdbrandweer Oost Gelre heeft de VNOG, na het opheffen van deze stichting, de reserve ontvangen. Dit bedrag blijft gelabeld voor de nieuwe jeugdgroep Oost Gelre binnen de Jeugdbrandweer VNOG en is daarom in een bestemmingsreserve gestort.	-5.436
Totaal negatief	-1.830.206

Programma 3. Brandweerondersteuning

Product	Primaire begroting 2018	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018
Brandweerondersteuning Algemeen	8.353.674	3.995.765	4.145.352
BO salarissen leidinggev en services	622.768	620.908	585.124
Zorg voor personeel	57.731	6.731	6.760
Kennis & Ontwikkeling Onderzoek	5.000	5.000	11.468
BO team Vakbekwaamheid K&O Salarissen ca	0	605.508	589.757
Kennis & Ontwikkeling Innovatie	15.000	15.000	62
Vakbekwaam worden	1.588.613	1.684.613	1.583.413
Vakbekwaam worden rijbewijzen	0	0	153.213
Vakbekwaam worden herexamen	0	0	79.397
Vakbekwaam worden VTB redvoertuig	0	18.000	9.186
Vakbekwaam worden overlopende leergangen	0	222.000	69.573
BO team Vakbekwaamheid Oost Salarissen ca	0	703.846	810.097
Vakbekwaam blijven Oefenen West	850.000	0	0
Vakbekwaam blijven PPMO	190.000	196.000	203.204
Vakbekwaam blijven Algemeen	0	135.000	122.714
Vakbekwaam blijven Brand-oefeningen	0	450.000	421.345
Vakbekwaam blijven IBGS-oefeningen	0	40.000	35.555
Vakbekwaam blijven Natuurbrand-oefeningen	0	5.000	143
Vakbekwaam blijven HV-oefeningen	0	160.000	161.258
Vakbekwaam blijven Waterongevallen oef.	0	20.000	18.620
Vakbekwaam blijven Oefeningen specialismen	0	110.000	208.778
BO team Vakbekwaamheid West Salarissen	0	811.628	863.864
Voertuigen Oost	699.884	569.500	641.215
Ademlucht Oost	100.000	70.000	79.604
Verbindingsmiddelen Oost	17.500	17.500	24.522
Oefenmaterialen Oost	15.000	5.000	39.202
Dienstkleding Oost	80.000	173.000	173.230
Uitrukkleding Oost	77.500	77.500	89.432
Materialen Oost	195.000	205.000	221.609
Brandkranen Oost	180.000	217.000	228.249
CBRNe Oost	6.800	6.800	4.686
BO team M&L Oost Salarissen ca	0	981.952	978.005
Voertuigen West	699.885	900.409	1.020.494
Ademlucht West	100.000	100.000	115.857
Verbindingsmiddelen West	17.500	29.500	30.716
Oefenmaterialen West	15.000	5.000	2.118
Dienstkleding West	80.000	200.000	209.670
Uitrukkleding West	77.500	70.500	84.575
Materialen West	190.000	250.000	277.729
Brandkranen West	48.000	3.000	2.343
CBRNe West	6.800	6.800	4.443
BO team M&L West Salarissen ca	0	807.119	724.627
Services Diensten en middelen	485.000	369.000	272.036
Services Huisvesting	1.018.343	1.095.343	996.219
Services D&M kazerne Zutphen	0	0	49.094
Services Huisvesting kazerne Zutphen	0	0	65.729
BO team M&L Service & Ontw. Salarissen ca	0	703.028	641.706
RBS structureel	278.403	54.033	193.737
RBS incidenteel	53.588	53.588	30.760
RBS verbindingskosten Twente structureel	268.340	268.340	197.466
RBS verbindingskosten Twente incidenteel	10.825	10.825	6.514
RBS verbindingskosten centraal	26.000	26.000	17.514
RBS verbindingskosten decentraal structureel	414.426	414.426	422.581
BO team M&L Service & Ontw RBS Salarissen	0	217.525	246.043
Totaal lasten	16.844.080	17.712.687	18.170.610
Brandweerondersteuning Algemeen	0	150.000	231.851
Vakbekwaam worden	0	0	425
BO team Vakbekwaamheid Oost Salarissen ca	0	0	29.174
Ademlucht Oost	0	0	455
Services Diensten en middelen	0	0	590
RBS structureel	1.092.392	1.092.392	1.112.690

RBS incidenteel	52.614	52.614	38.147
RBS verbindingskosten Twente structureel	268.340	268.340	197.466
RBS verbindingskosten Twente incidenteel	10.825	10.825	6.514
RBS verbindingskosten centraal	6.660	6.660	0
Totaal baten	1.430.831	1.580.831	1.617.312

Saldo voor bestemming	15.413.249	16.131.856	16.553.298
------------------------------	-------------------	-------------------	-------------------

Mutaties reserves	0	0	176.842
Totaal lasten	0	0	176.842

Mutaties reserves	0	100.900	421.698
Totaal baten	0	100.900	421.698

Mutaties reserves	0	100.900-	244.856-
--------------------------	----------	-----------------	-----------------

Saldo na bestemming	15.413.249	16.030.956	16.308.443
----------------------------	-------------------	-------------------	-------------------

Saldo programma resultaat	277.487-		
----------------------------------	-----------------	--	--

Toelichting

Nadeel op salarissen en inhuur. Voor een toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Bedrijfsvoering (paragraaf 4.4) van deze jaarrekening	-37.000
Nadeel op kapitaallasten op het programma brandweerondersteuning. Oorzaak hiervan is dat de tijdelijke taakstelling van € 750.000,- volledig in mindering is gebracht op het programma Brandweerondersteuning	-217.000
Afwaardering waterwagen Hattem conform AB besluit maart 2018	-38.037
BO algemeen: in AB 29 maart 2018 besloten om waterwagen en hoogwerker af te waarderen ivm aanschaf nieuwe voertuigen. Doordat opbouw van voertuigen nog niet is afgerond zijn de oude voertuigen nog in gebruik.	153.350
Vakbekwaam worden: per saldo resteert er een voordeel op vakbekwaam worden. Bij het opstellen van de TFV is er uitgegaan van de start van een bepaald aantal opleidingen. Een aantal opleidingen is (nog) niet gestart waardoor er een voordeel ontstaat.	39.000
Vakbekwaam blijven: Ihkv levensreddend handelen zijn meer trainingen afgenomen dan waarvan te voren mee is gerekend.	-48.000
Materieel en Logistiek: Bij de verwerking van de beheersmaatregelen in de TFV2018 is abusievelijk een bedrag van € 212.000 afgeraamd van het budget.	-212.000
Materieel en Logistiek: Er heeft een revisie van een motor van een TS plaatsgevonden. Er zijn een aantal voertuigen economisch afgeschreven maar nog niet vervangen. Eind 2018 was er relatief veel onderhoud nodig voor deze voertuigen. Daarnaast zijn er kosten gemaakt om een aantal schades te repareren. Deze worden niet (meer) gedekt vanuit de verzekering.	-78.000
Materieel en Logistiek: Op brandstof is meer uitgegeven dan geraamd als gevolg van groot aantal uitrukken en verhoging brandstofprijzen.	-52.000
Services Diensten en middelen: Diverse kleine voordelen door rem op niet "noodzakelijke" uitgaven	48.000
Services Huisvesting: Op onderhoud gebouw en installaties zijn, vanwege de financiële situatie van de VNOG, een aantal aanpassingen, verbouwingen en onderhoudswerkzaamheden op kazernes uitgesteld.	42.000
RBS: in de activa administratie stonden diverse oude apparatuur die door een technische fout nog niet waren afgeschreven. Doordat deze apparatuur niet meer aanwezig is, is deze apparatuur volledig afgeschreven.	-151.000
RBS: de bijdragen uit abonnementsgelden zijn iets hoger dan begroot.	34.000
Diverse kleine over- en onderschrijdingen elk voor zich kleiner dan 25.000	-5.656
Saldo voor bestemming	-522.343
Onttrekking resultaat kapitaallasten uit de egalisatiereserve conform de notitie afschrijvingsbeleid	348.799
Toevoeging opbrengst verkocht materieel conform beleid VNOG	-176.840
Onttrekking reserve ter dekking kosten tijdelijke hoogwerker Winterswijk conform AB besluit maart 2018	60.000
Onttrekking reserve ter dekking afgewaardeerde voertuigen conform AB besluit maart 2018	12.897
Totaal negatief	-277.487

Programma 4. Crisisbeheersing

Product	Primaire begroting 2018	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018
Crisisbeheersing Leiding Algemeen	906.816	169.862	201.911
Crisisbeheersing salariskosten leidinggevend	113.158	112.933	118.235
Zorg voor personeel	1.600	600	429
Crisisbeheersing Salarissen ca	0	874.509	728.291
Moto / Multi vakbekwaamheid	105.000	68.000	54.186
Overige processen Crisisbeheersing	7.917	7.917	24.572
Inwonerparticipatie Incidenteel	0	0	0
Totaal lasten	1.134.491	1.233.821	1.127.624
Crisisbeheersing Leiding Algemeen	0	0	2.511
Crisisbeheersing salariskosten leidinggevend	0	0	0
Zorg voor personeel	0	0	0
Crisisbeheersing Salarissen ca	0	0	0
Moto / Multi vakbekwaamheid	0	0	0
Overige processen Crisisbeheersing	0	0	16.719
Inwonerparticipatie Incidenteel	0	0	0
Totaal baten	0	0	19.230
Saldo voor bestemming	1.134.491	1.233.821	1.108.394
Mutaties reserves	0	0	65.001
Totaal lasten	0	0	65.001
Mutaties reserves	0	0	0
Totaal baten	0	0	0
Mutaties reserves	0	0	65.001
Saldo na bestemming	1.134.491	1.233.821	1.173.394
Saldo programma resultaat			60.427

Toelichting

Voordeel op de personele kosten (164.300). Formatieruimte is vrijgehouden – onder meer ter dekking van de kosten van inhuur derden. Nadeel op budget inhuur derden (-108.248). Voor een toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Bedrijfsvoering (paragraaf 4.4.) van deze jaarstukken.	56.052
Onderschrijding van het budget afschrijvingen. In afwachting van de ontwikkelingen rondom de meldkamer / de crisisruimten aan de Europaweg zijn investeringen uitgesteld. Dit heeft geleid tot lagere afschrijvingslasten omdat de huidige investeringen nagenoeg geheel afgeschreven zijn. Dit saldo wordt overigens toegevoegd aan de egalisatiereserve afschrijvingen.	65.001
Diverse voordelen elk voor zich kleiner dan 25.000.	4.375
Saldo voor bestemming	125.428
Resultaat afschrijvingen is conform de notitie afschrijvingsbeleid toegevoegd aan de egalisatiereserve.	-65.001
Totaal positief	60.427

Programma 5. GHOR

Product	Primaire begroting 2018	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018
GHOR Algemeen	772.974	113.579	94.026
GHOR salarissen leidinggevenden	113.158	139.933	68.552
Zorg voor personeel	4.200	100	117
GHOR voorzieningen	480.700	480.700	561.905
Stakeholders analyse	0	0	0
Opleiding ROLL	20.000	20.000	31.908
GHOR training en oefening	30.000	30.000	23.515
GHOR Materieel GHOR	6.000	6.000	1.692
GHOR Salarissen ca	0	693.475	659.160
GHOR niet geoormerkt budget	507	507	0
Totaal lasten	1.427.539	1.484.294	1.440.874
GHOR Algemeen	131.500	0	60.047
GHOR salarissen leidinggevenden	0	0	0
Zorg voor personeel	0	0	0
GHOR voorzieningen	0	0	0
Stakeholders analyse	0	0	0
Opleiding ROLL	0	0	0
GHOR training en oefening	0	0	0
GHOR Materieel GHOR	0	0	0
GHOR Salarissen ca	0	0	0
GHOR niet geoormerkt budget	0	0	0
Totaal baten	131.500	0	60.047
Saldo voor bestemming	1.296.039	1.484.294	1.380.827
Mutaties reserves	0	0	2.829
Totaal lasten	0	0	2.829
Mutaties reserves	0	0	0
Totaal baten	0	0	0
Mutaties reserves	0	0	2.829
Saldo na bestemming	1.296.039	1.484.294	1.383.656
Saldo programma resultaat			100.638

Toelichting

Er is een voordeel op salarissen doordat niet alle vacatures zijn ingevuld vanwege de vacaturestop. Voor een toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Bedrijfsvoering (paragraaf 4.4.) van deze jaarstukken.	108.194
Diverse afwijkingen elk voor zich kleiner dan 25.000	-7.556
Totaal positief	100.638

Programma 6. MON

Product	Primaire begroting 2018	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018
MON Algemeen	1.282.204	605.400	605.330
Zorg voor personeel	1.650	250	284
MON salarissen leidinggevenden	95.001	91.049	101.037
MON centralisten tlv VR IJsselland	375.160	375.160	0
Gemeenschappelijke kolomkosten	26.000	6.000	918
MON Salarissen ca	0	1.382.449	1.150.819
MON niet geoormerkt budget	3.459	3.459	0
Gemeenschappelijke kolomkosten oefenen	50.000	10.000	650
Totaal lasten	1.833.474	2.473.767	1.859.038
MON Algemeen	152.596	0	10.556
Zorg voor personeel	0	0	0
MON salarissen leidinggevenden	0	38.000	0
MON centralisten tlv VR IJsselland	375.160	375.160	0
Gemeenschappelijke kolomkosten	0	0	0
MON Salarissen ca	0	669.420	394.187
MON niet geoormerkt budget	0	0	0
Gemeenschappelijke kolomkosten oefenen	0	0	0
Totaal baten	527.756	1.082.580	404.743
Saldo voor bestemming	1.305.718	1.391.187	1.454.295
Mutaties reserves	0	0	0
Totaal lasten	0	0	0
Mutaties reserves	0	0	3.454
Totaal baten	0	0	3.454
Mutaties reserves	0	0	3.454-
Saldo na bestemming¹	1.305.718	1.391.187	1.450.841
Saldo programma resultaat			59.654-
<i>Toelichting</i>			
Salarissen nadeel door cao en afrekeningen centralisten Veiligheidsregio IJsselland.			-92.000
Diverse voordelen elk voor zich kleiner dan 25.000			32.346
Totaal negatief			-59.654

Programma 7. Bedrijfsvoering

Product	Primaire begroting 2018	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018
Bedrijfsvoering Algemeen	6.189.768	947.238	1.215.839
BV salarissen (beleidsadv en oiv-funct)	600.995	479.927	464.866
Zorg voor personeel	72.053	7.053	7.832
AXXIE	2.000	2.000	0
Huur dienstwoning Zutphen	7.000	7.000	1.282
B&S&C algemeen bestuurs 2 daagse	0	0	0
B&S&C algemene communicatie	52.000	37.000	34.134
B&S&C huisstijl communicatie	0	0	303
BS&C Wervingsbudget vrijwilligers	0	30.000	9.451
IFV Instituut Fysieke Veiligheid	447.500	467.500	460.364
BV team B&S&C Salarissen ca	0	491.387	488.945
BV team B&S&C Salarissen overh	0	725.023	716.755
B&S&C algemeen niet geoormerkt budget	46.522	6.522	5.344
BV team Middelene Salarissen overh	0	1.782.739	1.991.190
Financien	18.400	18.400	19.687
Financien bankkosten	5.000	13.800	9.895
Financien ontsluiting informatie	0	10.000	10.090
Verzekeringen materieel	631.300	557.572	412.724
Verzekeringen personeel	0	4.754	100.487
Inkoop Algemeen	0	0	1.730
Inkoop	20.000	6.000	7.059
BV team Informatie Salarissen ca	0	311.378	355.191
BV team Informatie Salarissen overh	0	1.200.997	987.990
Beheer Documentaire Informatievoorziening	35.000	17.300	18.179
Ontw. Documentaire Informatievoorziening	25.000	25.000	15.095
Informatiebeleid	5.000	5.000	0
Connectivity	106.000	302.000	215.961
Telefoonkosten Systeem- en netwerkbeheer	106.000	0	108.025
Beheerkosten Systeem- en netwerkbeheer	50.000	50.000	53.178
Design & Build Systeem- en netwerkbeheer	5.000	5.000	931
Licenties Systeem- en netwerkbeheer	742.000	810.000	798.968
Beveiliging Systeem- en netwerkbeheer	48.000	48.000	56.148
Printer en kopieerkosten	0	60.000	57.919
Beheer Operationele systemen	20.000	20.000	17.431
Ontwikkeling Operationele systemen	147.000	117.000	85.789
HRM advies: Algemeen	23.800	23.800	31.894
HRM advies: Werving & Selectie	15.000	25.000	35.598
HRM advies: Assessment vrijwilligers	25.000	100.000	88.554
HRM advies: Assessment vast personeel	25.000	25.000	23.008
HRM beheer: salarisadministratie	35.000	90.000	76.266
HRM beheer: binding personeel	36.000	14.000	2.560
HRM beheer: kerstpakketten	0	82.000	38.342
Organisatie ontwikkeling: kennisontwikkeling	4.800	4.800	0
Organisatie ontw.: cultuur en leiderschap	114.000	19.000	30.084
ARBO: bedrijfskundige zorg	60.000	60.000	55.900
ARBO: voorzieningen	36.000	36.000	13.006
ARBO: RI&E	50.000	50.000	37.434
Mobiliteit: personeelsontwikkeling	407.564	261.564	420.681
Personele verplichtingen	0	125.000	129.691
BV team HRM Salarissen overh	0	913.082	1.018.399
HRM: Vereniging Nederlandse Gemeenten	0	0	6.291
Totaal lasten	10.213.702	10.394.836	10.736.489
Bedrijfsvoering Algemeen	0	20.000	165.593
Huur dienstwoning Zutphen	5.100	5.100	0
BV team Middelene Salarissen overh	0	0	5.000
Verzekeringen materieel	0	0	1.000
BV team Informatie Salarissen overh	0	0	40.269
Organisatie ontw.: cultuur en leiderschap	0	0	15.000
Totaal baten	5.100	25.100	226.862
Saldo voor bestemming	10.208.602	10.369.736	10.509.626

Mutaties reserves	0	0	507.941
Totaal lasten	0	0	507.941
Mutaties reserves	0	0	0
Totaal baten	0	0	0
Mutaties reserves	0	0	507.941
Saldo na bestemming	10.208.602	10.369.736	11.017.567
Saldo programma resultaat			647.831-

Toelichting

Nadeel op salarissen en inhuur. Voor een toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Bedrijfsvoering (paragraaf 4.4.) van deze jaarstukken	-846.255
Voordeel op de kapitaallasten.	507.940
Detachering van personeel	61.000
Ontvangen boete: bij de gunning van onderdelen van het project "Iedereen in beeld" is afgesproken, dat bij het niet opleveren van het project op de afgesproken datum een boetebeding van toepassing is. Het project is niet op de afgesproken datum opgeleverd en daarmee is de boete opeisbaar geworden en ook ontvangen	120.000
Voordeel op wervingsbudget vrijwilligers: het budget is niet geheel ingezet, omdat er al verschillende wervingsacties gestart waren en we tegen het probleem aan liepen dat de klassen vol zaten en we qua organisatiecapaciteit niet meer nieuwe vrijwilligers aankonden. Daarom is de actieve werving getemporeerd en zijn alleen de bestaande wervingsactiviteiten verder gegaan; na de uitgavenstop is besloten nog verstandiger met de werving om te gaan.	20.000
Voordeel op verzekeringen (premies en schade-afhandeling): Op de post verzekeringen wordt een overschot van € 50.000 behaald, dat in 2018 nog kon ontstaan door een zeer lage premielast voor de ongevallenverzekering. De opdracht is enkele jaren geleden door een nieuwe speler op de markt van veiligheidsregio's "gekocht". Inmiddels is deze verzekering opnieuw aanbesteed en moet de begroting worden verhoogd	50.000
Voordeel op binding personeel: het budget voor kerstpakketten is niet volledig gebruikt. Als gevolg van de financiële situatie bij onze organisatie is onderhandeld over de inhoud en prijs van het al bestaande contract. De bijeenkomst met het personeel voor het uitdelen van de pakketten met een hapje en een drankje heeft heel beperkt plaats gevonden	54.000
Personeelsontwikkeling: bij het maken van de Tweede financiële verkenning was onvoldoende zicht op toezeggingen, die waren gedaan ten laste van het opleidingsbudget. Daardoor is het budget teveel afgeraamd.	-160.000
Arbo: Het budget binnen ARBO voor arbeidsmiddelen is een budget, dat voor de uitputting afhankelijk is van het aantal aanvragen voor steunzolen, computerbrillen, otoplastieken, aangepaste bureaustoelen, maskerbrillen, veiligheidsbrillen, muizen, etc.. Daarnaast zijn nog een aantal verdiepende RIE's nog niet uitgevoerd.	35.000
Diverse kleine over- en onderschrijdingen, elk voor zich kleiner dan 25.000 -8.847 (algemeen), 11.426 (team BS&C), 5.472 (team Middelen), -2.481 (team Informatie), 12.854 (team HRM)	18.425
Saldo voor bestemming	-139.891
Toevoeging resultaat kapitaallasten aan de egalisatiereserve conform de notitie afschrijvingsbeleid.	-507.940
Totaal negatief	-647.831

Programma 8. Directie, Control en Staf

Product	Primaire begroting 2018	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018
Control Algemeen	4.144	1.112	0
Bovenformatief	0	371.700	354.438
Zorg voor personeel	250	250	1.310
Directie: leiding algemeen	239.320	236.253	362.740
Directie: vertrouwenspersoon	2.400	2.400	0
Directie: advieskosten algemeen	51.419	24.919	257.195
OR-adviezen	24.000	19.000	15.550
Innovatiebudget voor 2018 en 2019	320.000	0	0
Ontwikkelbudget	0	0	0
VNOG risicogericht	500.000	204.000	292.961
Risicomangement	40.000	35.000	9.122
Informatiemanagement	42.000	42.000	49.579
Totaal lasten	1.223.533	936.634	1.342.895
Bovenformatief	0	0	13.871
Directie: leiding algemeen	0	50.000	70.269
Totaal baten	0	50.000	84.141
Saldo voor bestemming	1.223.533	886.634	1.258.754
Saldo na bestemming	1.223.533	886.634	1.258.754
Saldo programma resultaat			372.120-

Toelichting

Fee voor de overname van een medewerker.	-220.000
Saldo reorganisatiebudget 'VNOG Risicogericht', zie tabellen in paragraaf Bedrijfsvoering (paragraaf 4.4.) van deze jaarstukken. Voor salarislasten volgen na dit jaar geen uitgaven meer die nog samenhangen met de reorganisatie en ten laste van het budget voor VNOG Risicogericht moeten worden gebracht.	-77.000
Nadeel op salarissen, voor een toelichting zie paragraaf 4.4 Overige salarissen en inhuur € -125.375 Ingeleend personeel VNOG risicogericht € 11.962	-137.337
Bovenformatief	31.134
Voordeel op Risicomangement. Dit budget is onderschreden ten einde dekking te hebben voor de hogere accountantskosten.	26.000
Diverse verschillen elk voor zich kleiner dan 25.000	4.883
Totaal negatief	-372.120

Noot: voor aansluiting met de bedragen uit de tabel in paragraaf 4.4 over het reorganisatiebudget moeten de volgende bedragen worden meegenomen:

Saldo reorganisatiebudget	-77.000
Ingeleend personeel VNOG risicogericht	11.962
Bovenformatief	31.334
Totaal afgerond	58.000

Programma 9. Algemene Dekkingsmiddelen

Product	Primaire begroting 2018	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018
Financiën Algemeen	686.887	486.425	269.667
Loon- en prijscompensatie	646.000	0	0
Bovenschaligheid	600.000	0	0
FLO / overgangsrecht VNOG en S3H	0	0	46.437
Reservering loonkosten MON	23.627	0	0
Reservering fte post commandant	124.000	0	0
Reservering loonkosten	152.779	0	0
Treasury	548.000	548.000	426.650
Totaal lasten	2.781.293	1.034.425	742.754
Financiën Algemeen	47.594.426	47.668.090	48.205.351
Loon- en prijscompensatie	0	0	0
Bovenschaligheid	0	0	0
FLO / overgangsrecht VNOG en S3H	0	0	30.767
Reservering loonkosten MON	0	0	0
Reservering fte post commandant	0	0	0
Reservering loonkosten	0	0	0
Treasury	548.000	548.000	562.411
Totaal baten	48.142.426	48.216.090	48.798.529
Saldo voor bestemming	45.361.133-	47.181.665-	48.055.775-
Mutaties reserves	0	645.419	273.270
Totaal lasten	0	645.419	273.270
Mutaties reserves	0	969.910	462.000
Totaal baten	0	969.910	462.000
Mutaties reserves	0	324.491-	188.730-
Saldo na bestemming	45.361.133-	47.506.156-	48.244.504-
Saldo programma resultaat			738.348

Toelichting

Eénmalige bijdrage van Min. Van JenV in frictiekosten meldkamer; gaat naar bestemmingsreserve frictiekosten.	500.000
Renteresultaat 2018 wordt toegevoegd aan de egaliseringsreserve.	135.761
Niet gebruikte post onvoorzien uit de beheersmaatregelen bij de Tweede Financiële Verkenning.	280.000
Saldo diverse kleine over- en onderschrijdingen, elk voor zich kleiner dan 25.000.	-41.652
Saldo voor bestemming	874.109
Correctie boeking. In de begrotingswijziging waarin de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2017 is verwerkt, is de storting in de bedrijfsvoeringsreserve over de exploitatie gelopen. Regeltechnisch is dit niet de juiste methode. Dit wordt met deze boeking gecorrigeerd. Voor de jaarrekening 2018 is het wel correct gebeurd.	-507.910
Idem. De correctie heeft per saldo geen effect op het resultaat.	507.910
Renteresultaat is conform de notitie afschrijvingsbeleid toegevoegd aan de egaliseringsreserve.	-135.761
Totaal positief	738.348

Programma 10. Brandweerkazernes in eigendom en overgangsrecht

Product	Primaire begroting 2018	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018
Overgangsrecht Doetinchem	159.000	159.000	170.948
Overgangsrecht Apeldoorn	750.391	750.391	746.843
Doetinchem Kazerne	526.400	526.400	562.814
Apeldoorn Kazerne (excl SABA en Epe)	635.412	635.412	648.012
Harderwijk, Hierden Kazerne	590.700	590.700	636.205
SABA Kazerne	375.500	375.500	447.759
Epe, Oene, Vaassen Kazerne	51.300	51.300	60.761
Totaal lasten	3.088.703	3.738.269	3.944.095
Overgangsrecht Doetinchem	159.000	159.000	170.948
Overgangsrecht Apeldoorn	750.391	750.391	746.843
Doetinchem Kazerne	526.400	526.400	562.814
Apeldoorn Kazerne (excl SABA en Epe)	635.412	635.412	648.012
Harderwijk, Hierden Kazerne	590.700	590.700	636.205
SABA Kazerne	375.500	375.500	447.759
Epe, Oene, Vaassen Kazerne	51.300	51.300	60.761
Totaal baten	3.088.703	3.738.269	3.944.095
Saldo voor bestemming	0	0	0
Saldo na bestemming	0	0	0
Saldo programma resultaat			0

Toelichting

Binnen dit programma worden een aantal specifieke producten verantwoord die de VNOG voor een beperkt aantal gemeenten uitvoert. Programma 10 sluit altijd op nihil aangezien alle kosten en opbrengsten met de desbetreffende gemeenten worden verrekend.	0
Per product van het programma 10 is een verantwoording samengesteld ten behoeve van de desbetreffende gemeente. In deze verantwoording zijn de belangrijkste afwijkingen van de begroting nader toegelicht. Deze verantwoordingen zijn reeds met de (financieel) ambtenaren van de desbetreffende gemeenten besproken.	
Totaal	0

7. Waarderingsgrondslagen

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs (dit omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten) onder aftrek van de cumulatieve afschrijvingen. De gehanteerde afschrijvingsmethoden staan beschreven in de Financiële Verordening. De VNOG schrijft af volgens de lineaire methode op al haar reguliere activa en annuïtair op de gebouwen. Aan investeringen die gedurende het boekjaar worden aangeschaft wordt wel rente toegerekend, maar er wordt daarvoor geen afschrijving berekend. De eerste afschrijving vindt plaats in het boekjaar volgend op het jaar van aanschaf. De annuïteit wordt gebaseerd op de levensduur van de activa en de rentevoet.

Verkort overzicht afschrijvingstermijnen

Waardering en afschrijving vaste activa:

1. Activa met een verkrijgingsprijs van minder dan € 10.000,- worden niet geactiveerd.
2. Afschrijving van gebouwen vindt plaats op basis van de annuïtaire methode. Op alle overige activa wordt lineair afgeschreven.
3. De rente voor de toerekening van de kapitaallasten wordt bepaald door het AB bij de vaststelling van de begroting.
4. De materiële vaste activa met economisch nut, zoals bedoeld in artikel 35 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeente, worden afgeschreven in:
 - a. 40 jaar: nieuwbouw gebouwen;
 - b. 25 jaar: renovatie, aanpassing en aankoop gebouwen;
 - c. 15 jaar: brandweervoertuigen, containers, aanhangers, vaartuigen, technische installaties gebouwen, groot gereedschap;
 - d. 12 jaar: meubilair;
 - e. 10 jaar: kantoorinventaris, telefooncentrale, witgoed, keukenapparatuur, audio- en videoapparatuur, brandweermateriaal, kleding, alarmoverdrager, RBS, inventaris opleidingen, inrichting VC, overige immateriële activa;
 - f. 7 jaar: personenauto's en dienstvoertuigen RROL, uitrusting RROL, projectkosten C2000;
 - g. 5 jaar: kantoorapparatuur, duikapparatuur, randapparatuur C2000, gaspakken en uitrusting, automatisering- en softwarepakketten;
 - h. 4 jaar: automatiseringsapparatuur, communicatieapparatuur en verbindingsmiddelen (uitgezonderd de GMA/MON)
 - i. 3 jaar: automatiseringsapparatuur, communicatieapparatuur en verbindingsmiddelen GMA/MON en RBS migratie;
 - j. Tweedehands aangekochte activa worden afgeschreven op basis van de geschatte resterende economische levensduur;
 - k. Investeringen die in voorgaande leden niet specifiek zijn benoemd worden afgeschreven op basis van de verwachte economische levensduur.

Vorderingen

Vorderingen zijn opgenomen tegen de nominale waarde.

Overlopende activa

Overlopende activa zijn opgenomen tegen de nominale waarde.

Algemene reserve

De VNOG kent sinds 2016 een algemene reserve.

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves zijn reserves waaraan het Algemeen Bestuur een specifiek doel heeft gegeven. Binnen deze reserves is onderscheid mogelijk in wettelijke, egalisatie en overige bestemmingsreserves.

Stelsel van baten en lasten

De baten en lasten zijn toegerekend aan het jaar waarin de diensten of goederen zijn geleverd. Eventuele verliezen en in redelijkheid te berekenen risico's, die hun oorsprong vinden in of voor het verslagjaar zijn verwerkt in de jaarrekening. De baten en lasten waartussen een causaal verband bestaat zijn in hetzelfde jaar verantwoord. De programmarekening 2018 is opgesteld over de periode 1 januari 2018 – 31 december 2018.

Resultaat bestemming

Conform BBV worden de mutaties in de reserves zowel bij de begroting als in de rekening, separaat verantwoord. Hierdoor is het jaarrekeningresultaat zowel voor als na bestemming inzichtelijk.

Voorzieningen

Voorzieningen kunnen gevormd worden wegens:

- a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- b. op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- c. kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

De voorzieningen worden gevormd tegen nominale waarde.

Langlopende schulden

De langlopende schulden zijn opgenomen tegen nominale waarde. Van langlopende schulden is sprake wanneer de oorspronkelijke looptijd één jaar of langer is.

Kortlopende schulden en vlottende passiva

Kortlopende schulden zijn opgenomen tegen nominale waarde.

8. Toelichting op de balans

Activa

Materiële vaste activa

Aanschafwaarde per 1-1-2018	72.556.970
Af: Afschrijving per 1-1-2018	27.710.190
Stand per 1-1-2018	44.846.780
Bij: Investerings 2018	8.235.359
Af: Desinvestering 2018	-625.923
Af: Afschrijvingen 2018	-4.523.338
Af: Afwaarderingen 2018	-38.037
Totaal saldo activa per 31-12-2018	47.894.840

De stand per 1-1-2018 bestaat uit de boekwaarde van de gehele VNOG. De VNOG kent alleen investeringen met economisch nut. De activa van de VNOG bestaan uit vier categorieën, namelijk bedrijfsgebouwen, vervoermiddelen, apparatuur en overige activa. Hieronder de stand van de balans per categorie.

Verloopstaat investeringen 2018:

Categorie	Bedrijfsgebouwen	Vervoermiddelen	Apparatuur	Overige	Totaal
Boekwaarde per 1-1-2018	16.029.940	19.889.731	5.506.118	3.420.991	44.846.780
Bij: investering 2018	2.789	3.498.305	2.761.990	1.972.275	8.235.359
Af: desinvestering 2018	625.923	0	0	0	625.923
Af: Afschrijving 2018	455.983	2.310.148	1.108.143	649.065	4.523.338
Subtotaal	14.950.822	21.077.889	7.159.965	4.744.201	47.932.877
Af: Afwaarderingen 2018	0	38.037	0	0	38.037
Totaal saldo activa per 31-12-2018	14.950.822	21.039.852	7.159.965	4.744.201	47.894.840

In het jaar 2018 heeft de VNOG voor € 8.235.359,- geïnvesteerd. Bijlage 2 bevat een overzicht van de afgesloten en over te hevelen kredieten.

De desinvestering op bedrijfsgebouwen betreft de kazerne Heerde die conform afspraak na de BTW herzieningsperiode weer is overgedragen aan de gemeente Heerde.

Duurzame waarderverminderingen en bijdrage uit derden hebben zich in 2018 niet voorgedaan.

Toelichting op de afschrijvingen

De gehanteerde afschrijvingsmethoden staan beschreven in de Financiële Verordening, titel 2, artikel 10. Op bedrijfsgebouwen wordt annuïtair afgeschreven. Alle overige activa schrijft de VNOG met ingang vanaf 2017 af volgens de lineaire methode. Aan investeringen die gedurende het boekjaar worden aangeschaft, wordt wel rente toegerekend, maar geen afschrijving berekend. De eerste afschrijving vindt plaats het boekjaar volgend op het jaar van aanschaf.

Restantkredieten 2018

In de bijlage staan de kredieten die in 2018 niet (geheel) zijn uitgevoerd. De uitvoering vindt plaats in 2019 of later. Gevraagd wordt om deze kredieten over te hevelen naar 2019.

*Vlottende activa*Vorderingen < 1 jaar

Onder vorderingen op korte termijn vallen vorderingen die binnen een jaar afgehandeld worden. In onderstaande tabel staan de vorderingen op korte termijn aangegeven.

Uitzettingen < 1 jaar	31-12-2018	31-12-2017	Mutatie
Vorderingen op openbare lichamen	306.984	35.198	271.786
Uitzettingen in Rijks Schatkist < 1 jaar	0	0	0
Rekening courant verhouding met het Rijk	0	0	0
Overige vorderingen	51.150	244.036	-192.886
Overige uitzettingen	0	0	0
Vooruitontvangen facturen	0	303.588	-303.588
Totaal uitzettingen < 1 jaar	358.134	582.822	-224.688

Vorderingen op openbare lichamen

Dit betreft een vordering op de Meldkamer Oost Nederland die in 2018 is afgewikkeld.

Uitzettingen in Rijk's schatkist

Met ingang van 1 januari 2014 heeft het Ministerie van Financiën het voor overheidslichamen verplichte schatkistbankieren ingevoerd. De VNOG is hierdoor verplicht om overtollige middelen (alles boven het toegestane drempelbedrag dat voor 2018 bepaald is op € 402.165) in rekening-courant aan te houden bij het Ministerie van Financiën. Uit het "jaaroverzicht 2018 schatkistbankieren per kwartaal" (zie paragraaf Financiering (paragraaf 4.3.) in deze jaarstukken) blijkt dat de VNOG in 2018 heeft voldaan aan de verplichting om overtollige middelen in rekening-courant aan te houden bij het Ministerie van Financiën.

Rekening – courantverhouding met het Rijk

Als rekening courant met het Rijk wordt de zero-balancerekening gebruikt. Via dit rekeningnummer verlopen de afrodingen naar en de opnames uit 's Rijks schatkist van en naar de rekening courant VNOG. Het saldo van de zero balance-rekening is altijd € 0.

Overige vorderingen

Het totaal van overige vorderingen € 51.150,- betreft RBS kosten en detachering van personeel. Er bestaat geen noodzaak om hiervoor een voorziening wegens oninbaarheid te vormen.

Liquide middelen

Liquide middelen staan ter vrije beschikking:

Liquide middelen	31-12-2018	31-12-2017	Mutatie
Kas IJsselstreek	0	190	-190
Simple Card Apeldoorn	5.275	23	5.252
Simple Card Veluwe	3.109	27	3.082
Simple Card Achterhoek	7.195	29	7.166
Simple Card IJsselstreek	7.103	27	7.076
Simple Card Log. Eenheden/locatiebeheerders	4.112		4.112
Bank BNG NOG zerobalancing rekening	0	0	0
Bank BNG NOG paraplurekening	0	0	0
Girorekening	13.725	15.343	-1.618
Postbank NOG	681	1.056	-375
Postbank NOG	2.966	3.059	-93
Totaal liquide middelen	44.166	19.754	24.411

Overlopende activa

Overlopende activa	31-12-2018	31-12-2017	Mutatie
Nog te ontvangen bedragen van overheidslichamen	408.945	0	408.945
Overige nog te ontvangen bedragen	213.443	632.224	-418.781
Vooruitbetaalde bedragen	1.790.718	1.578.818	211.900
Vooruitontvangen facturen		303.588	-303.588
Totaal overlopende activa	2.413.106	2.514.630	202.064

Overige nog te ontvangen bedragen

Onder de post 'Overige nog te ontvangen bedragen' staan de opbrengsten die de VNOG in 2018 als baten heeft opgenomen in de exploitatie, maar die nog niet zijn ontvangen.

Vooruitbetaalde bedragen

Het totaal bedrag aan vooruitbetaalde kosten bedraagt € 1.790.718,-. Dit heeft betrekking op opleidingskosten die reeds in rekening zijn gebracht, maar waarvan de opleidingstrajecten pas in de komende jaren worden afgerond. Voor het overige zijn het facturen die betaald zijn in 2018 maar betrekking hebben op 2019, zoals verrekening met de MON en diverse licentiekosten.

Passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve en bestemmings- en egalisereserves en het gerealiseerd resultaat over het boekjaar.

Verloopstaat reserves

Omschrijving	Saldo 1-1-2018	Terugbetaling aan gemeenten	Vermeerdering als gevolg van bestemming resultaat 2017	Vermeerde- ringen	Verminde- ringen	Toevoeging rente 2018	Saldo per 31-12-2018
Bestemming rekeningresultaat 2017	929.911				929.911		0
BESTEMMINGSRESERVES:							
Algemene Reserve	440.896				40.000		400.896
Jeugdbrandweer Oost-Gelre				5.436			5.436
Egalisatiereserve afschrijvingen	404.314			628.472	72.899		959.887
Bedrijfsvoeringreserve			507.910	45.158			553.068
TOTAAL Reserves	1.775.121	0	507.910	679.066	1.042.810	0	1.919.287

Toelichting reserves

Het positief resultaat 2017 van € 929.911,- is beschikbaar gehouden binnen de begroting VNOG. Het AB heeft besloten een deel van het resultaat 2017 aan te wenden om een aantal begrotingsposten in 2018 te verhogen. Dit betreft de volgende posten: vier onderwerpen uit de Tweede Financiële Verkenning 2017 (dienstkleding, stakeholderanalyse, financiële informatievoorziening, cultuur- & leiderschapstraject) (€ 245.000,-), heraansluiting brandkranen (€ 97.000,-) en de post werving vrijwilligers (€ 80.000,-). Het restant resultaat 2017 is gestort in de bestemmingsreserve Bedrijfsvoering (€ 507.910).

Algemene Reserve

Bij de bestemming van resultaat 2017 is tevens besloten om 40.000 van de Algemene Reserve over te hevelen naar de Egalisatiereserve afschrijvingen. Dit ter dekking van de afschrijvingslasten van de Risico Analyse Monitor.

Jeugdbrandweer Oost Gelre

Van de voormalige Stichting Jeugdbrandweer Oost Gelre heeft de VNOG, na het opheffen van deze stichting, de reserve ontvangen. Dit bedrag blijft gelabeld voor de nieuwe jeugdgroep Oost Gelre binnen de Jeugdbrandweer VNOG en is daarom in een bestemmingsreserve gestort.

Egalisatiereserve afschrijvingen

Volgens de nota 'Afschrijven en investeren' moet de VNOG de opbrengst van verkochte voertuigen reserveren om schommelingen in de kapitaallasten op te kunnen vangen. In 2018 is er voor € 176.842,- aan voertuigen verkocht. Dit gehele bedrag is ten gunste van de egalisatiereserve afschrijvingen gekomen volgens bestendige gedragslijn. Daarnaast is de onderschrijving op afschrijvingslasten ad € 223.517,- en het renteresultaat ad € 135.761,- conform beleid in de egalisatiereserve gestort.

Binnen de begroting 2018 was nog een stelpost afschrijvingen aanwezig van € 52.352,-. Ook dit saldo is toegevoegd aan de egalisatiereserve.

Bij de bestemming van resultaat 2017 is tevens besloten om € 40.000,- van de Algemene Reserve over te hevelen naar de Egalisatiereserve afschrijvingen. Dit ter dekking van de afschrijvingslasten van de Risico Analyse Monitor.

In 2018 heeft onttrekking plaatsgevonden voor de hoogwerker van Winterswijk ad € 60.000,- (AB 1 november 2018). Tevens is € 12.899,- onttrokken op grond van het AB besluit van 29 maart 2018 over de vervanging van de waterwagens van Hattem en Apeldoorn en de hoogwerker van Apeldoorn.

Het saldo van de egalisatiereserve ad € 959.887,- is beschikbaar om toekomstige fluctuaties in de afschrijvingen op te vangen.

Bedrijfsvoeringsreserve

Bij de bestemming van het jaarresultaat 2017 heeft het AB besloten om een bedrag van € 507.910,- te storten in een Bedrijfsvoeringsreserve. Tevens is besloten de per ultimo 2017 bestaande Voorziening dubieuze debiteuren op te heffen en het saldo groot € 45.157,- toe te voegen aan de Bedrijfsvoeringsreserve.

Voorzieningen**Verloopstaat voorzieningen**

Omschrijving	Saldo 1-1-2018	Vermeerde- ringen	Verminde- ringen	Verminderen door vrijval	Saldo per 31-12-2018
<u>Voorzieningen voor risico's en verplichtingen</u>					
FLO Stedendriehoek	98.000		6.000		92.000
FLO VNOG	5.000		5.000		0
<u>Voorzieningen door derden beklemde middelen</u>					
Voorziening onderhoud groot kazerne Doetinchem	302.126	89.489			391.615
Voorziening groot onderhoud kazerne Heerde	8.600		8.600		0
Voorziening groot onderhoud kazerne Harderwijk	203.000	101.500	8.192		296.308
Totaal voorziening Brandweer NOG	616.726	190.989	27.792	0	779.923
Dubieuze debiteuren	45.158			45.158	0
TOTAAL Voorzieningen	661.884	190.989	27.792	45.158	779.923

Toelichting voorzieningen**FLO rechten Stedendriehoek**

Het betreft de opgebouwde FLO-rechten van het personeel voormalige regio Stedendriehoek m.b.t de uitkeringsduur: voormalig personeel van 55 tot 65 jaar; daarnaast voor actief personeel dat recht heeft op een overgangsregeling m.b.t. de periode 55 tot 60 jaar.

FLO rechten VNOG Brandweer en GHOR

Het betreft hier de opgebouwde rechten voor repressief personeel dat aan bepaalde criteria voldoet (RROL-piketfuncties). Deze voorziening is, conform de arbeidsvoorwaardenregeling van de VNOG ingericht voor de uitkeringsperiode van 60 tot 65 jaar. In 2018 heeft de laatste deelnemer gebruikgemaakt van deze regeling. De voorziening kan geheel vrijvallen.

Groot onderhoud kazernes Doetinchem, Heerde en Harderwijk

Het betreft hier voorzieningen die worden aangewend voor het groot onderhoud aan de overgenomen kazernes van Doetinchem, Heerde en Harderwijk. Bedragen zijn gebaseerd op de meerjarenonderhoudsplannen van de betreffende gemeenten. De VNOG voert het onderhoud uit c.q. laat het onderhoud uitvoeren en de respectievelijke gemeenten zorgen voor de financiering daarvan door middel van het storten van bijdragen in de voorzieningen. De kazerne Heerde is in 2018 verkocht aan de gemeente Heerde. De voorziening groot onderhoud kazerne Heerde is eveneens overgedragen aan de gemeente Heerde.

Vaste schulden > 1 jaar

Omschrijving	Rente	Hoofdsom	Stand 1-1-2018	Nieuwe lening	Aflossing	Stand 31-12-2018
Lening BNG - 10 jaar - 40107204	2,80%	3.685.000	1.474.000		368.500	1.105.500
Lening BNG - 15 jaar - 40109346	1,59%	2.000.000	1.637.079		124.856	1.512.223
Lening BNG - 40 jaar - 40109345	2,29%	4.000.000	3.809.737		66.364	3.743.373
Lening BNG - 10 jaar - 40109776	0,81%	2.500.000	1.875.000		250.000	1.625.000
Lening BNG - 15 jaar - 40110312	1,33%	2.500.000	2.166.667		166.667	2.000.000
Lening BNG - 10 jaar - 40110517	0,70%	2.500.000	2.250.000		250.000	2.000.000
Lening BNG - 10 jaar - 40110644	0,40%	5.000.000	4.500.000		500.000	4.000.000
Lening BNG - 10 jaar - 40110766	0,39%	5.000.000	4.500.000		500.000	4.000.000
Lening BNG - 10 jaar - 40111179	0,68%	3.000.000	3.000.000		300.000	2.700.000
Lening Gemeente Berkelland - 10 jaar	1,72%	10.000.000	7.176.939		973.575	6.203.364
Lening BNG - 10 jaar - 40111678	0,69%	6.000.000	0	6.000.000	0	6.000.000
Lening BNG - 10 jaar - 40111883	0,69%	4.000.000	0	4.000.000	0	4.000.000
Lening BNG - 10 jaar - 40112457	0,70%	4.000.000	0	4.000.000	0	4.000.000
Totaal leningen > 1 jaar		54.185.000	32.389.422	14.000.000	3.499.962	42.889.460

De rentelast bedroeg in 2018 € 428.891,-.

Onderhandse leningen binnenlandse banken en overige fin. instellingen

Het betreft twaalf leningen afgesloten bij de Bank Nederlandse Gemeenten waarvan twee langjarig rentevaste leningen ter financiering van de kazerne die van de gemeente Harderwijk is overgenomen. In de loop van 2018 zijn er drie nieuwe leningen afgesloten bij de BNG met een totale leningomvang van € 14 miljoen.

Onderhandse leningen van openbare lichamen

Het betreft een 10 jarige rentevaste lening tegen 1,72% afgesloten bij de gemeente Berkelland. Deze lening is afgesloten ter financiering van het van de gemeente Doetinchem, Heerde en Apeldoorn overgenomen onroerend goed.

*Vlottende passiva*Netto vlottende schulden < 1 jaar

Netto vlottende schulden < 1 jaar	31-12-2018	31-12-2017	Mutatie
Kasgeldlening	0	2.000.000	-2.000.000
Banksaldi	823.336	3.004.234	-2.180.898
Overige schulden	1.576.678	2.796.530	-1.219.852
Totaal vlottende schulden < 1 jaar	2.400.014	7.800.764	-5.400.750

Kasgeldlening

De kasgeldleningen worden afgesloten om een tijdelijk tekort aan liquide middelen op te lossen, onder de voorwaarden zoals genoemd in de wet Fido.

Banksaldo

Het bedrag van € 823.336,- aan banksaldo bestaat uit een schuld aan de BNG Bank per 31-12-2018.

Overige schulden*Crediteuren*

Ten opzichte van 2017 toont 2018 geen substantiële afwijking.

Overlopende passiva

Overlopende passiva	31-12-2018	31-12-2017	Mutatie
Vooruitontvangen Eur. En Ned. Overheden	0	0	0
Overige vooruitontvangen bedragen	90.278	107.070	-16.792
Overige overlopende passiva	4.986.201	5.004.594	-18.393
Totaal overlopende passiva	5.076.479	5.111.664	-35.185

Overige vooruitontvangen bedragen

Op de post overige vooruitontvangen bedragen staat voornamelijk de vooruitontvangen huur voor kazerne Harderwijk, € 89.225,- Een deel van de kazerne wordt gehuurd door het Rode Kruis die de huur tot en met het jaar 2023 vooruit heeft betaald.

Overige overlopende passiva

De prestaties die in 2018 hebben plaatsgevonden, maar waarvan de facturen nog niet zijn ontvangen zijn onder deze post opgenomen. Verder staan hieronder ook opgenomen de te betalen sociale premies en loonheffing van december 2018, vergoeding vrijwilligers voor de maanden november en december 2018.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Een langjarig huurcontract is afgesloten voor het gebouw aan de Europaweg 79. Dit huurcontract loopt af op 31 december 2018. In 2018 is het contract is verlengd met maximaal 3 jaar. De huur voor 2018 bedroeg € 482.060,-. De servicekosten verbonden aan het gebruik van het pand bedroegen in 2018 € 194.800,-.

Verder zijn er meerjarige overeenkomsten en contracten aangegaan met leveranciers, die zijn vastgelegd in het contractenregister VNOG.

Daarnaast zijn er verplichtingen aangegaan voor investeringen met een toekomstige leverdatum. De bijbehorende kredieten die nog niet zijn gerealiseerd zijn in bijlage 2 van deze jaarrekening weergegeven.

Voorts huurt de VNOG uitrukposten van de gemeente Apeldoorn. Dit betreft verschillende locaties die ook niet in de balans zijn opgenomen. De verhoging van de huur wordt door de gemeente Apeldoorn, i.c. het Vastgoed Bedrijf Apeldoorn, jaarlijks bepaald op de toegestane indexering voor huurpanden. Verder hanteren zij het principe van de kostendeekkende huur. Periodiek laten zij de panden daarvoor taxeren. Dit kan leiden tot een hogere of lagere huur. Het betreft een huurcontact voor onbepaalde tijd.

9. Incidentele baten en lasten

Incidentele baten	Begroting 2018 na	
Omschrijving	wijziging	Realisatie 2018
Programma 1 Risicobeheersing		
Bijdrage Impuls Omgevingsveiligheid	130.526	145.567
Programma 7 Bedrijfsvoering		
Compensatie KPN ihkv project Iedereen in beeld	-	120.000
Programma 9 Algemene Dekkingsmiddelen		
Bijdrage frictiekosten vorming LMS	-	500.000
Totaal incidentele baten	130.526	765.567
Incidentele lasten	Begroting 2018 na	
Omschrijving	wijziging	Realisatie 2018
Programma 1 Risicobeheersing		
Innovatie Risicobeheersing (o.a. omgevingswet en monitoren risico's en incidenten)	169.100	151.436
Scholing doorontwikkeling	10.000	8.886
Advieswerkzaamheden innovatiebudget	75.000	60.622
Programma 2 Incidentbestrijding		
Applicatie t.b.v. vrijwilligers	30.000	321
Incidentbestrijding Reddingsbrigade	11.500	11.546
Optimalisering ondersteuning posten PRIO 1	-	177.989
Programma 7 Bedrijfsvoering		
Innovatiebudget ICT	125.000	125.000
Werving vrijwilligers	30.000	9.451
Ontsluiting financiële informatie	10.000	10.090
Personele verplichtingen (o.a. wachtgeld)	50.000	50.000
Programma 8 Directie, Control en Staf		
Risicogericht waaronder een vertrekregeling	574.000	633.527
Overnamefee medewerker	-	218.483
Totaal incidentele lasten	1.084.600	1.457.351
Incidentele toevoegingen reserves	Begroting 2018 na	
Omschrijving	wijziging	Realisatie 2018
Gelden jeugdbrandweer Oost Gelre	-	5.436
Opbrengst verkocht materieel	-	176.840
Voordeel kapitaallasten	-	359.278
Verwerking jaarrekeningresultaat 2017	507.910	507.910
Incidentele onttrekkingen reserves	Begroting 2018 na	
Omschrijving	wijziging	Realisatie 2018
Dekking voor voertuigen (m.n. tijdelijke hoogwerker Winterswijk)	72.897	72.897

Het resultaat op de kapitaallasten wordt conform vastgesteld beleid toegevoegd/onttrokken uit de egaliseringsreserve kapitaallasten. Andere structurele toevoegingen of onttrekkingen doen zich niet voor.

10. Single Information Single Audit (SISA) 2018

 Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties 				
SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2018 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2019				
JenV	A2	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR) Besluit veiligheidsregio's artikelen 8.1, 8.2 en 8.3 Veiligheidsregio's	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicatornummer: A2 / 01 € 8.461.571	

11. Wet Normering Topinkomens (WNT)

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op de VNOG. Het voor de VNOG toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2018 € 189.000.

bedragen x € 1	Schoenmaker	Wesselink
Functiegegevens	Algemeen directeur	Afd. hoofd Risico- /Crisisbeheersing (waarnemend directeur)
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01-01 – 01-12	01-12 – 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1,22
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 119.074	€ 8.426
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 16.621	€ 1.487
<i>Subtotaal</i>	€ 135.695	€ 9.914
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 189.000	€ 15.750
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	€ 135.695	€ 9.914
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2017		
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01-01 – 31-12	-
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	-
Dienstbetrekking?	ja	-
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 124.962	-
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 16.894	-
<i>Subtotaal</i>	€ 141.856	-
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 181.000	-
Totale bezoldiging 2017	€ 141.856	-

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking

bedragen x € 1	Schoenmaker
Functiegegevens	
Functie(s) bij beëindiging dienstverband	Algemeen Directeur
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Jaar waarin dienstverband is beëindigd	2018
Ontslagitkering	
Overeengekomen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	N.v.t.
Individueel toepasselijk maximum	N.v.t.
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Totaal uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	0
Waarvan betaald in 2018	0
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling ⁷	N.v.t.

Toeziethoudende topfunctionarissen

Gemeente	AB-lid			Bezoldiging
1. Aalten	A.B. Stapelkamp 365 dagen			€ -
2. Apeldoorn	J.C.G.M. Berends 365 dagen			€ -
3. Berkelland	J.H.A. van Oostrum 365 dagen			€ -
4. Bronckhorst	Mw. M. Besselink 365 dagen			€ -
5. Brummen	A.J. van Hedel 365 dagen			€ -
6. Doetinchem	M. Boumans 365 dagen			€ -
7. Elburg	J.N. Rozendaal 365 dagen			€ -
8. Epe	H. van der Hoeve 365 dagen			€ -
9. Ermelo	A.A.J. Baars 365 dagen			€ -
10. Harderwijk	H.J. van Schaik 365 dagen			€ -
11. Hattem	J.W. Wiggers 365 dagen			€ -
12. Heerde	G.J. de Graaf 365 dagen			€ -
13. Lochem	S.W. van 't Erve 365 dagen			€ -
14. Montferland	P. de Baat 365 dagen			€ -
15. Nunspeet	B. van de Weerd 365 dagen			€ -
16. Oldebroek	A. Hoogendoorn 189 dagen	J.F. Snijder – Hazelhoff 176 dagen		€ -
17. Oost Gelre	Mw. A.H. Bronsvort 365 dagen			€ -
18. Oude IJsselstreek	O.E.T. van Dijk 365 dagen			€ -
19. Putten	H.A. Lambooi 365 dagen			€ -
20. Voorst	J.T.H.M. Penninx 365 dagen			€ -
21. Winterswijk	B.J.J. Bengevoerd 365 dagen			€ -
22. Zutphen	Mw. A. Vermeulen 365 dagen			€ -

12. Overzicht taakvelden en beleidsindicatoren

Taakvelden

Functie	UITGAVEN		INKOMSTEN	
	Begroting	Rekening	Begroting	Rekening
	2018	2018	2018	2018
0.1 - Bestuur	491.387	488.945	0	0
0.10 - Mutaties reserves	645.419	1.031.319	1.070.810	887.152
0.4 - Overhead	12.641.252	12.777.982	47.740.730	48.443.628
0.5 - Treasury	548.000	426.650	548.000	562.411
0.8 - Overige baten en lasten	0	0	0	0
1.1 - Crisisbeheersing en brandweer	41.582.788	43.858.844	6.549.306	6.335.633
TOTAAL	55.908.846	58.583.740	55.908.846	56.228.824

Beleidsindicatoren

In de voorschriften van het BBV is een basisset van 39 beleidsindicatoren opgenomen. De beleidsindicatoren zijn niet genormeerd door het rijk. De volgende indicatoren moet de VNOG opnemen:

Indicator	Jaarrekening 2018	
Formatie: aantal FTE per 1.000 inwoners	0,42	
Bezetting: aantal FTE per 1.000 inwoners	0,38	Bezetting 31-12-2018
Apparaatskosten: kosten per inwoner	€ 15,54	
Externe inhuur: kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	6,89%	€ 1.649.179
Overhead: % van totale kosten	21,79%	

Bijlagen – niet behorende tot de gecontroleerde jaarrekening

Bijlage 1. Kerngegevens

Gemeentelijke bijdragen volgens de begroting 2018:

Gemeente	Bijdrage vóór individuele afspraken	Individuele afspraken*	Gemeentelijke bijdragen 2018
Aalten	1.289.406		1.289.406
Apeldoorn	8.686.195	1.601.303	10.287.498
Berkelland	2.039.124		2.039.124
Bronckhorst	1.933.264		1.933.264
Brummen	939.264		939.264
Doetinchem	2.744.277	685.400	3.429.677
Elburg	1.027.627		1.027.627
Epe	1.395.706	51.300	1.447.006
Ermelo	1.291.091		1.291.091
Harderwijk	2.125.849	502.000	2.627.849
Hatterij	516.667		516.667
Heerde	833.626		833.626
Lochem	1.644.563		1.644.563
Montferland	1.604.991		1.604.991
Nunspeet	1.408.861		1.408.861
Oldebroek	1.044.294		1.044.294
Oost Gelre	1.370.832		1.370.832
Oude IJsselstreek	1.772.181		1.772.181
Putten	1.065.737		1.065.737
Voorst	1.111.309		1.111.309
Winterswijk	1.249.234		1.249.234
Zutphen	2.347.009		2.347.009
Totaal	39.441.107	2.840.003	42.281.110

*Individuele afspraken betreffen: afrekening lasten (overgedragen) kazernes, overgangsrecht (programma 10).

Bijlage 2. Overzicht af te sluiten en over te hevelen kredieten

Af te sluiten kredieten	Krediet 2018	Uitgaven 2018	Restant
Multi commando unit 1 (k)(K)	351.873	335.549	16.324
Multi commando unit 2 (k)(K)	347.225	334.954	12.271
6x OVD voertuig pathfinder 2015 (k)(K)	30.046	110.567	-80.521
Inventaris OVD voertuigen 2015 (k)(K)	25.126	21.536	3.590
Auto GHOR 2014 (k)(K)	38.505	-	38.505
Uniformen vrijwillige brandweer EVA 2015 (k)(K)	35.719	35.533	186
AED's 2017(K)	124.000	94.471	29.529
Meubilair 2018(K)	35.000	35.197	-197
AV middelen 2018(K)	30.000	-	30.000
Piketauto's IM piket 2018(K)	40.000	41.226	-1.226
Uitrukkleding 2018(K)	468.000	534.589	-66.589
AED's 2018(K)	124.000	-	124.000
Bluslaarzen 2018(K)	45.000	54.358	-9.358
HOVD voertuigen 2018(K)	138.000	181.287	-43.287
90 Bluspakken jeugdbrandweer 2018(K)	30.000	26.620	3.380
Waterwagen Bergh 06-8799 2018(K)	240.000	240.769	-769
Waterwagen Brummen 06-8361 2018(K)	240.000	240.769	-769
Waterwagen Doetinchem 06-8666 2018(K)	240.000	240.769	-769
Waterwagen Laren 06-8166 2018(K)	240.000	240.769	-769
Waterwagen Nunspeet 06-7162 2018(K)	240.000	240.769	-769
Waterwagen Uddel 06-7762 2018(K)	240.000	240.769	-769
Waterwagen Vorden 06-9168 2018(K)	240.000	240.769	-769
Dienstauto Concern VW Up RZ-150-J 2018(K)	14.148	14.148	-
Dienstauto M&L West MB Citan 06-7082 2018(K)	27.345	26.671	674
Dienstauto M&L West MB Sprinter 06-7083 2018(K)	45.880	46.037	-157
Dienstauto M&L West MB Sprinter 06-7583 2018(K)	45.880	46.037	-157
Waterwagen Hattem 2018(K)	244.000	245.099	-1.099
Waterwagen Apeldoorn 2018(K)	244.000	245.099	-1.099
Hulpverleningsvoertuigen 2018(K)	402.000	-	402.000
Hulpverleningsvoertuig Lichtenvoorde 2018(K)	402.000	-	402.000
Hulpverleningsvoertuig Lochem 2018(K)	402.000	-	402.000
Portocabins vakbekwaamheidsplein Loenen 2018(K)	290.000	303.276	-13.276
Mercedes Citan 2018 post Doetinchem 06-8603(K)	26.880	26.880	-
Volkswagen Polo 2018 post Doetinchem 06-8601(K)	20.032	20.032	-
Aanhangwagens 2018(K)	12.158	12.158	-
Portocabins Rouwmaat Groenlo(K)	105.000	96.712	8.288
MDT 2017(K)	85.173	85.709	-536
ICT Infra 2017(K)	446.559	459.097	-12.538
Laptops ICT GBM 2017(K)	342.796	288.316	54.480
Desktops ICT GBM 2017(K)	136.961	110.068	26.893
Tablets ICT GBM 2017(K)	42.469	15.161	27.308
Monitoren ICT GBM 2017(K)	63.000	137.737	-74.737
Toebehoren ICT GBM 2017(K)	12.378	36.316	-23.938
	6.953.153	5.705.823	1.247.330

Over te hevelen kredieten	Krediet 2018	Uitgaven 2018	Restant
Voertuig voor verzorgingsgroep 2011 (k)(K)	40.000	-	40.000
Motorspuit draagbaar vervangt 06-9161 BAW 2014 (k)(K)	15.125	-	15.125
Schuimblusaanhanger vervangt 06-9162 BAW 2014 (k)(K)	18.150	-	18.150
MSA vervanger van 06-9166 BAW 2014 (k)(K)	48.400	-	48.400
Slangenwagen vervanger van 06-8662 BAW 2014(k)(K)	90.750	-	90.750
MSA vervanger van 06-8663 BAW 2014 (k)(K)	72.600	-	72.600
MSA vervanger van 06-8665 BAW 2014 (k)(K)	72.600	-	72.600
Slangenwagen vervanger van 06-8761 BAW 2014 (k)(K)	90.750	-	90.750
Slangenwagen vervanger van 06-8664 BAW 2014 (k)(K)	90.750	-	90.750
Schuimblusaanhanger vervangt 06-8663 BAW 2015 (k)(K)	18.150	-	18.150
MSA 2x VW 2014(K)	97.844	2.440	95.404
Personeel-materiele voertuig VW 2014 (k)(K)	89.703	-	89.703
Schuimblusaanhanger VW 2015 (k)(K)	19.360	-	19.360
Motorspuit VW 2015 (k)(K)	21.780	-	21.780
OGS/AGS uitrusting 2017(K)	75.838	-	75.838
Dienstauto's HK 2017(K)	104.721	-	104.721
WTS 500 6861 Wapenveld 2017(K)	252.963	-	252.963
Bepakking voertuigen TS HK 2017(K)	129.016	118.275	10.741
Waterongevallenwagen 2018(K)	164.000	-	164.000
Heftruck 2018(K)	30.000	-	30.000
Wasmachine professioneel 2018(K)	28.000	15.639	12.361
Opslagkasten gevaarlijke stoffen 2018(K)	30.000	6.131	23.869
Technische installaties gebouwen 2018(K)	10.000	2.789	7.211
Compressoren t.b.v. waterwagens 2018(K)	70.000	14.504	55.496
Hoogwerker Apeldoorn 2018(K)	784.000	265.081	518.919
Hoogwerker Winterswijk 2018(K)	784.000	530.163	253.837
OMS Broker 2018(K)	75.000	-	75.000
TS Steenderen 06-9132 2017(K)	363.000	-	363.000
Redgereedschap 2017(K)	275.323	133.468	141.855
TAS Almen IJsselstreek 2016(K)	423.500	-	423.500
IBARC 2017(K)	1.139.234	775.306	363.928
Dataverbindingen ICT INFRA 2017(K)	491.927	317.916	174.011
Projectenportfolio ICT INFO 2017(K)	525.000	106.559	418.441
GEO informatie ICT INFO sub 2018(K)	75.000	42.669	32.331
Topdesk / Axserion 2018(K)	32.000	-	32.000
Gebruikersmiddelen ICT 2018(K)	235.000	158.632	76.368
Veiligheidsportaal ICT INFRA Sub 2017	132.995	8.730	124.265
Audiovisuele middelen MAC 2016(K)	100.490	31.236	69.254
Verbouwing ROT ruimte 2016(K)	150.000	-	150.000
Beeldschermen RBT ruimte 2016(K)	20.000	-	20.000
	7.286.969	2.529.538	4.757.431

Bijlage 3. Stand toezeggingen

	Toezeggingen uit eerdere Financiële Verkenningen		
[4]	We zijn gestart met de ontwikkeling van een integrale visie op corporate communicatie die bestuurlijk zal worden geagendeerd.	Loopt	Incl. herziening strategisch communicatieplan
[5]	We werken aan actualisatie, harmonisatie en synchronisatie van bestaand beleid; waar relevant worden resultaten voorgelegd.	Loopt	
[7]	We gaan inzicht geven in benodigde aantallen vrijwilligers de komende jaren en de effectiviteit van de werving.	Gereed	Verwerkt Kadernota 2020-2023
[8]	We maken een regiobrede instructeursregeling.	Gereed	
[12]	Vanuit het clusterverleden speelt nog een aantal financiële vraagstukken met individuele gemeenten waarvan het de intentie is om deze in één keer bestuurlijk op te lossen. Totaaloverzicht van vraagstukken is in ontwikkeling; daarna afstemming.	Gereed	AB 28 maart 2019.
[25]	Project flexibilisering crisisorganisatie uitvoeren; doorloop.	Loopt	Onderdeel traject strat. agenda, doorloop ook in 2019
[26]	Beleidsplan crisiscommunicatie voorbereiden.	Loopt	Onderdeel strat. agenda, doorloop ook in 2019.
[32]	Reserve/voorzieningen groot onderhoud kazernes bij Jaarstukken 2017 met betreffende gemeente afhandelen.	Gereed	Bij overdracht kazerne Heerde in 2018 terug aan gemeente Heerde is de bijbehorende voorziening ook overgedragen. Dat zal ook gebeuren met de resterende voorzieningen bij de overdracht van de betreffende andere kazernes.

Bijlage 4. Controleverklaring

Wordt toegevoegd als deze is ontvangen.